

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3. — Telefon št. 5122, 5123,
5124, 5125, 5126

Upravni sodnik: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 5492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina enaka mesečno Din 25.—

Za izdajanje Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
5122, 5123, 5124, 5125, 5126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Str. smayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Deklaracija vlade gosp. Bogoljuba Levčiča

Državno in narodno edinstvo je najvišji zakon in neomajna zaobljuba za vsa naša pokolenja

V zunanji politiki stremenje po dobrih odnosih z vsemi sosedi, v notranji politiki popolna konsolidacija in poenostavljenost uprave v smeri dekoncentracije in pravičnejše razdelitve javnih bremen

Pred polno dvorano Narodne skupščine in prenapolnjenimi galerijami, na katerih je bilo tudi mnogo zastopnikov tujih držav, je danes nova vlada g. Boška Levčiča dala svojo programatično deklaracijo. Ako je bilo doslej z neinformirane ali zlonamerne strani kakih dvomov, današnja načelna izjava jih je do kraja razpršila. Že po znani resoluciji občega glavnega odbora JNS, ki je podčrtala odločno voljo stranke, čuvati za vsako ceno osnovno linijo jugoslovenske politike, je bilo za vsakega politično treznega človeka jasno, da je s tem sklepom pogodena tudi državno politična linija predsednika vlade g. Boška Levčiča in njegovih tovarišev v vladi, ki so po veliki večini tudi člani in vodilni funkcionarji JNS. Današnja slovesna izjava novega ministrskega predsednika o politiki, ki jo hoče voditi s svojo vlado, je izjavila zaradi tega v Narodni skupščini in senatu navdušeno odobravanje in bo preko Narodnega predstavništva v vsem narodu dvignila voljo za nadaljevanje dela v službi prave nacionalne konsolidacije naše države. V besedah, ki izključujejo vsako zavijanje, je g. Boško Levčič označil kot osnovno izhodišče vsega svojega političnega delovanja edinstvo jugoslovenske nacionalne in državne celine ter je podčrtal, da ima jugoslovenska nacionalna misel v ustavi od 3. septembra 1931 svoj polni izraz in vsa potrebna jamstva za njeno oživetje. Svečana forma, s katero je predsednik vlade izdal narodnega in državnega edinstva označil kot največji zakon za vse in za vsakogar in kot neodstopno zaobljubo vsega našega pokolenja za vso bodočnost, ter poudarek, da je to sveta oporoka kralja-mučenika, so dale predsednikovim besedam še poseben značaj. Predsednik vlade je upravičeno pozval vse ljudi dobre volje na sodelovanje pri velikem konsolidacijskem delu brez ozira na bivšo strankarsko pripadnost, toda ni pustil nikogar v dvomu, pod katerimi pogoji in s katerim jasnim ciljem je sodelovanje mogoče. S tem je najbolj avtentično podano tolmačenje onih razgovorov, ki jih je vodil tedanji mandatarni g. Boško Levčič in ki so od političnih spekulacij spretno izražene, za trenutek vzmirile nacionalne vrste.

Z največjo pozornostjo in s polnim odobravanjem je Narodno predstavništvo sprejelo in odobrilo tudi trezno, mirno, a istočasno tudi odločno izjavo predsednika vlade o naši zunanji politiki. Jugoslavija bo tudi v bodoče vodila politiko miru, sporazuma in mednarodnega sodelovanja, in v tem duhu ustvarjala in vzdrževala tudi svoje odnose do svojih sosedov, ali brez vsakega popuščanja bo naša nacionalna država zahtevala od naših sosedov enako korektnost in lojalnost. Nikomur ni ostalo dvomljivo, na koga so naslovljene Levčičeve besede, da terorističnih akcij in konspiracij proti naši državi ne bomo več trpeli. V globoki hvaležnosti sta se skupščina in senat s Slava!-klici poklonila blagopokojnemu kralju Uedinitelju, ki je predsednik vlade v svojem govoru omenil marsejsko tragedijo in ženevski proces. G. Levčič je podčrtal, da je obsodba sveta Društva narodov jasna in da ne dopušča dvostranskega tolmačenja. Ob odločnem pritrdjevanju Narodnega predstavništva je izjavil, da je uspešna in lojalna izvršitev ženevskih odločitev predpogoj za ohranjanje miru in dobrih odnosov med narodi in da morajo ugotovljene odgovornosti dobiti svoje sankcije.

Delovni program, ki ga je vlada očrtala v svoji deklaraciji, ni izpolnil senacionalnih napovedi, ki so se nekaj časa razširjale. Vlada je upravičeno ostala na terenu onega, kar se danes pri obstoječih gospodarskih in socialnih prilikah da izvršiti brez pretresljivosti. Ona se izrecno priznava k principu realnega gledanja na prilike in možnosti in ne stresa obljub iz rokavov. Ker se tiče državne organizacije same, napoveduje kraljevska vlada na eni strani poenostavljenost državne uprave, na drugi strani pa izgraditev banovinskih samouprav v smeri popolne dekoncentracije. Tudi zakonitost se ponovno podčrtava. Kot vodilno načelo vladne gospodarske politike je proglašeno delovanje za povzdig narodnih produktivnih sil na vseh poljih ekonomskega delovanja. pri čemer se bo posvečala posebna pozornost povzdigu naše vasi in podpiranju združništva v interesu najvažnejšega

Beograd, 3. januarja. AA. Na današnji seji Narodnega predstavništva je predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev g. Bogoljub Levčič prečital naslednjo deklaracijo kraljevske vlade:

Gospodje poslanci! Kraljevska vlada ima čast predstaviti se Narodnemu predstavništvu s tole deklaracijo:

Z ustavo kraljevine Jugoslavije, ki jo je 3. septembra 1931 dal naš veliki vladar, blagopokojni Viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj, je dobila jugoslovenska nacionalna misel popoln izraz in potrebno jamstvo za svoje popolno oživetje v organizirani nacionalni celoti. Čuvajte Jugoslavijo! Čuvajte edinstvo naroda in državno celoto! to je najvišji zakon za vse in za vsakogar, to je neomajna zaobljuba za vse naše pokolenje in za vso bodočnost. Kraljevina Jugoslavija je teritorialno, politično in moralno pridobitev mnogostevlinih rodov. To je sveto poslanstvo kralja - mučenika, ki ga moramo čuvati in samo okrepitveno izročiti bodočim rodovom sedanje, po vojnah in stiskah prizadete generaci-

je. Navdahnjena s tem duhom in pod vplivom teh zapovedi, ima kraljevska

vlada, ki stoji pred vami, tako v zunanji kakor v notranji politiki jasno določeno nalogo.

Temeljne smernice zunanje politike

Politika miru, sporazuma in mednarodnega sodelovanja — Temeljito razčiščenje marsejskega zločina

Da bo v polni meri izpolnila to svojo nalogo v zunanji politiki in da bo trajno ohranila in zagotovila na zunaj mir, red in napredek ter moč Jugoslavije, bo kraljevska vlada z neumorno delavnostjo nadaljevala isto zunanjo politiko, ki vam je znana in ki je pod modrim vodstvom pokojnega kralja visoko dvignila ugled naše države na vsem svetu in nam pridobila zanesljive prijatelje in zvesto zavezanike.

Pri vodstvu te politike miru in sporazuma ter mednarodnega sodelovanja se bo kraljevska vlada vedno trudila, da zlasti s svojimi sosedi ustvari in ohrani takšne odnose, ki bodo najbolj ustrezali interesom miru in napredku mednarodne skupnosti. O njeni iskreni volji ne bo imel razloga nihče dvomiti, a po drugi strani bo kraljevska vlada zahtevala od svojih sosedov prav tako neomajno korektnost in lojalnost. Terorizem in zarotniške akcije ne smejo v nobenem primeru biti sredstvo politike v mednarodnih odnosih. Jugoslavija je zaradi takšnih nedovoljenih akcij prestala najtežje žrtve v interesu miru.

Nihče ji ne sme zametiti, če jih v bodoče ne bo hotela več prenašati. Gnusni zločin v Marseillesu, naperjen proti kraljevini Jugoslaviji, naperjen proti mednarodnemu miru, je zadel naš narod v zvišeni osebi njegovega najbolj priljubljenega in največjega vladarja. V svesti si svoje mednarodne dolžnosti in želji, da ohrani mir, je kraljevina Jugoslavija vse storila in se obrnila na svet Društva narodov z dokumentirano tožbo, da se dožene odgovornost in dobe sankcije za ta mednarodni zločin. S pomočjo zaveznikov in prijateljev, ki so neomajno stali za njo in po zaslugi vesti članov Društva narodov in iz dolžnosti do miru in mednarodne morale, je Jugoslavija dobila od sveta Društva narodov sklep in obsodbo, ki je jasna in določna in ne dopušča dvoličnega tolmačenja. Učinkovita in lojalna izvedba tega sklepa je pogoj za ohranitev miru in dobrih odnosov med narodi. Marsejski zločin se mora popolnoma razčišči, dognane odgovornosti morajo dobiti sankcije. Kraljevska vlada bo v to smer naravnala vse svoje napore.

Potreba notranje konsolidacije države

Sodelovanje z vsemi, ki jih vodijo ideje in duh pokojnega Viteškega kralja Uedinitelja

Gospodje poslanci! Iz spoštovanja resnice in trezno opaznih dejstev gleda kraljevska vlada brez samoprevare na stanje naših splošnih razmer in na potrebo notranje konsolidacije države.

Prepričana, da slone temelji vsake dobre državne uprave na brezpogojni vdanosti, blaginji in napredku domovine, uverjena o potrebi neomejene in resnične službe kralju in narodu, bo kraljev-

našega stanu — kmečkega stanu. Vlada se zaveda, da je od napredka našega poljedelstva odvisen tudi razvoj ostalih gospodarskih panog, katerim istotako obljublja pomoč v svrhu izboljšanja njihovega gospodarskega položaja.

Z enodušnim pritrdjevanjem je Narodno predstavništvo odobrilo tudi načela vladne finančne politike: čuvanje stabilnosti našega denarja, ravnotežje proračuna, podpiranje in kontrola privatne iniciative, katere važnost se posebej podčrtava. Priznanje, da je davčna obremenitev dosegla svoj maksimum, da je treba izvršiti bolj pravično razdelitev javnih dajatev in davčno obremenitev dovesti v sklad z davčno sposobnostjo državljanov, predvsem pa preprečiti fiskalno pretirnost, to so načela, ki morajo dati tem več dobrih rezultatov, čim hitreje bodo uvedena v praksi. Naši gospodarski krogi, ki stalno zahtevajo ustanovitev Gospodarskega sveta, so dobili zagotovilo, da bo vlada pri predlaganju ekonomskih in finančnih ukrepov vselej sodelovala z obstoječimi gospodarskimi organizacijami, trgovskimi zbornicami, združenji in za-

družnimi zvezami.

Z zadovoljstvom bodo nacionalni krogi pozdravili tudi odločnost, s katero se vlada priznava k sokolski ideji, ki vrlji v Sokolu kraljevine Jugoslavije veliko nacionalno delo skladne vzgoje duha in telesa zlasti našega narodnega naraščanja k edinstvu jugoslovenske volje. Iz srca tudi želimo, da s sistematično in dosledno šolsko in prosvetno politiko postanejo naše šole od najnižje do najvišje ne samo sredstvo formalne, praktične in znanstvene omike, temveč tudi izvor ljubezni do združene velike domovine in pravih idealov človečanstva.

Enodušno je Narodno predstavništvo sprejelo tudi lepe besede predsednika vlade o dolžnosti naroda in države, storiti vse, da se do popolnosti razvije naša junaška vojska, ki je najboljši čuvaj miru in polne sigurnosti naše domovine, najzanesljivejša zaščitnica naše narodne časti, najboljša garancija za spoštovanje mednarodnih pogojev.

V delovnem programu vlade g. Boška Levčiča se nahaja tudi napoved konkordata s Sv. stolico. Pri tej priliki je predsednik vlade izpregovoril važne in vse

ska vlada v tem oziru prednjačila in bo gotovo deležna razumevanja in podpore vseh svojih državljanov. V tej službi splošnim interesom bo kraljevska vlada, stopajoč odločno in neomajno po poti naše nacionalne in državne politike, izražene z velikim delom kralja - mučenika, in začrtane z ustavo leta 1931. — sprejela sodelovanje vseh, ki jih bo vodil isti duh, ne glede na to, na kateri strani so bili v naših prejšnjih političnih razprtijah.

Ustava kraljevine Jugoslavije daje potrebno možnost za čvrst razvoj nacionalnega in socialnega življenja našega naroda. Lojalno izvajanje in spoštovanje ustave bo omogočilo normalen politični razvoj v državi. Upoštevanje obstoječih zakonov in pri najvestnejšem njihovem izvajanju bo kraljevska vlada posebno stremela po tem, da ne opusti ničesar, kar bi moglo olajšati in pospešiti narodno življenje v vseh njegovih oblikah.

Dekonzentracija

Ena izmed prvih nalog kraljevske vlade bo reorganizacija državne uprave, popolna organizacija banov in kot upravnih in samoupravnih edinic z izvedbo popolne dekoncentracije oblasti. Uprava mora biti cenena, enotna in napram narodu neposredna. V veri, da more samo popolna in od vseh spoštovana zakonitost biti edino merilo v občejanju med državljanji in predstavniki oblasti, bo posvetila kraljevska vlada največjo pozornost na strogo izvajanje zakonov napram vsem in vsakomur v popolni enakosti vseh državljanov in bo skrbela, da postane zakonitost ena izmed glavnih vrtil in naše notranje politike. Kršitev zakonov ne bo trpela v nobenem primeru, pa najsi pride s katerekoli strani.

Odnosaji in sodelovanje med državo in prizanimi veroizpovedmi ob medsebojnem spoštovanju in podpiranju naj ohranjajo nacionalno edinstvo v smeri moralne okrepitve in duševne izpopolnitve najširših slojev našega naroda.

Konkordat s sv. stolico

Kraljevska vlada je prejšnjena z najboljšo voljo, da odnosaše in iskreno sodelovanje med državo in katoliško cerkvijo z uspehom in trajno zagotovi s sklenitvijo konkordata s sveto stolico.

Gospodarski program

Gospodje poslanci! Posebno skrb je kraljevska vlada posvetila gospodarsko-financijskim vprašanjem. Potrebe narodnega življenja spravljajo ta vprašanja v prvo vrsto. Pri tem delu se bo kraljevska vlada ravnala po tehle načelih: Podpiranje produktivnih sil prebivalstva na vseh področjih gospodarskega delovanja, tako v kmetijstvu, kakor v industriji, trgovini in obrti.

Največjo pozornost bo posvetila kmetijstvu kot najštevilnejšemu in najvažnejšemu delu prebivalstva. Mi moramo povzdigniti našo vas, pomagati združništvo kot gospodarsko socialnim organizacijam in vsem združnim oblikam, kar bo eden izmed ciljev gospodarske politike kraljevske vlade. Upoštevanje, da izhaja gospodarska kriza pri nas v prvi vrsti iz krize kmetijstva, bo kra-

pozornosti vredne besede. Toplo se je zavezal za princip medsebojnega spoštovanja in podpiranja cerkve in države, a je pri tem označil tudi cilj tega sodelovanja. Cerkev in država naj zedinita svoje sile ne samo v pravcu moralnega jačenja in duhovnega zbližanja naroda, temveč tudi v čuvanju nacionalnega edinstva. Mi vsekakor samo želimo, da te besede ne ostanejo neopažene zlasti pri onih, ki bi — ne iz verskih, temveč iz povsem drugih motivov — tako radi vedno izkonstruirali neke difference med cerkvijo in državo, zlasti v gledanju na naša nacionalna vprašanja.

Vlada je na koncu naglasila svojo odločno voljo, nasloniti se na Narodno predstavništvo, s čigar sodelovanjem upa uspešno izvršiti svojo nalogo in pripomoči k napredku naše države. Topla atmosfera, v kateri sta jo danes sprejela tako senat kakor Narodna skupščina, je dokaz iskrene in dobre volje Narodnega predstavništva, s tem pa tudi jamstvo, da se bo mogla vlada neovirano in s popolnim elanom posvetiti izvršitvi svojega programa.

ljavska vlada prisločila na pomoč predvsem kmetu in njegovemu gospodarstvu. Napredek kmetovalcev je pogoj za ohranitev in razvoj ostalih gospodarskih slojev: industrije, delavcev, trgovcev in obrtnikov, ki bo zanje kraljevska vlada poskrbela vse, kar bo moglo izboljšati njihovo gospodarsko stanje.

V finančni politiki bo kr. vlada skrbela: 1. da bodo izdatki v ravnotežju z dohodki, in 2. da ohrani stabilno vrednost narodnega denarja.

Prepričana, da napredek javnih financ zavisi od napredka zasebnih financ, se bo kr. vlada prizadevala, da s svojim delom samo podpre in nadzira zasebno podjetnost, prepuščajoč širok delokrog vsem gospodarskim slojem prebivalstva.

Davčna obremenitev je dosegla svoj višek. Kr. vlada bo upoštevala to dejstvo in se pri tem trudila, da prepreči preveliko davčno obremenitev s pravično razdelitvijo javnih dajatev in s tem, da spravi davčno obremenitev v sklad z davčnimi možnostmi državljanov. V doseg tega cilja na gospodarsko - finančnem polju bo kr. vlada iskala sodelovanja samih gospodarskih organizacij, zbornic, zvez in združnih ustanov, tako da bodo ukrepi, ki jih bo treba storiti, z vseh strani proučeni, in bodo kar najbolj dosegli svoj namen. V tem primeru bo imelo prebivalstvo občutek, da je ono, kar se v teh vprašanjih stori, v resnici najboljše in kar moči smotremo.

Prosvetna politika

Gospodje poslanci! Kr. vlada se bo trudila, da bodo vsi zlic skromnim sredstvom šole vseh vrst in vse prosvetne in druge kulturne ustanove ustrezale svojemu namenu narodnega prosvetljenja in da bodo prejšnjene z veliko ljubeznijo do zedinjene velike domovine in do resničnih idealov človeštva.

Kr. vlada je prepričana, da bodo njene prizadevanja na vseh poljih narodne prosvete in pospeševanja etičnih vrednot v človeku pripomogle k ublažitvi gnotne in duhovne stiske današnje družbe.

Telesna vzgoja mladine

Da bi v popolnem skladu duha in telesa mladina dobila kar moči izpolnjevanja volje, ki je že v Sokolu kraljevine Jugoslavije naša svoj popolni izraz, bo vlada obrnila posebno pozornost telesni vzgoji naših naraščajev. Treba je ohraniti vrline borbenosti in samozatajevanja, da bi velika zgodovinska inspiracija, ki je ustvarila Jugoslavijo, postala duhovna podžiga vse mladine vsega naroda.

Naša armada naš varuh

Kraljevska vlada smatra za svojo dolžnost še dalje vršiti delo viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja za razvoj obrambnih sil kraljevine Jugoslavije. Naše vojaške sile bodo predmet stalne skrbi in brige vlade, ker nam bo ta, okrepljena in razvita v popolni meri služila za najboljše varuha miru in ustvarila največjo varnost naše domovine. V službi našega miru bo naša vojaška sila, primerno močna in dobro opremljena, hkratu tudi najboljša zaščita narodne časti in zanesljivo poročstvo za spoštovanje mednarodnih pogojev.

Kraljevska vlada, ki uživa visoko zaupanje kraljevskega namestništva in ki se opira na Narodno predstavništvo, je globoko prepričana, da bo mogla izvršiti naloge, ki si jih je zadaia v splošno korist naroda, za napredek in blagostanje države in za mir in veličino Jugoslavije.

Novi pomočnik prometnega ministra

Beograd, 3. januarja AA. Za pomočnika prometnega ministra za železniško službo je imenovan inž. Zivojin Ilić, generalni ravnatelj, po potrebi službe. Za vršila dolžnosti generalnega ravnatelja državnih železnic je imenovan inž. Milan Jokić, pomočnik generalnega ravnatelja.

Novi italijanski konzul v Splitu

Split, 3. januarja. Z. Z. Italijanski parkom »Morosinic« se je prišel danes v Split novi italijanski konzul Giovanni Uneo.

ZGODOVINSKI DNEVI V RIMU

Laval je snoči odpotoval v Rim, da odstrani še zadnje ovire za sporazum med Francijo in Italijo in za konsolidacijo Srednje Evrope

Rim, 3. januarja. b. Francoski zunanji minister Laval prispe v Rim v petek zvečer ob 19.30 Na postaji Termin. mu bodo priredili svečan sprejem. Naslednje dopoldne se bo poklonil spomeniku Neznanega vojaka in v Pantheonu, kjer so pokopani umrli člani svojice dinastije. Nato bi imel prvi razgovor z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. V soboto popoldne in v nedeljo se bodo razgovori z Mussolinijem nadaljevali.

V ponedeljek se bo Laval odpeljal v Vatikan in posetil državnega tajnika kardinala Paccellija, nato ga bo papež sprejel v posebni avdiciji. V torek popoldne bo Laval s svojim spremstvom zapustil Rim in se vrnil v Pariz.

Odstranitev zadnje ovire

Rim, 3. januarja. d. Kakor poroča »United Press«, se je Mussolini izjavil pripravljenega za miroljuben korak napram Jugoslaviji. Malo prej, preden se je Laval odločil za odhod v Rim, je prejel od italijanskega ministrskega predsednika brzojavko naslednje vsebine:

Italija bo podzela miroljuben korak napram Jugoslaviji. Vesel je, da more to storiti, čeprav še ne podpisuje pogodbe. V poučenih političnih krogih so mnenja, da je Mussolini na ta način omogočil Lavalu pot v Rim in da je bila s tem odstranjena zadnja ovira. Po mnenju poučenih krogov je sedaj protokolarna ugotovitev francosko - italijanske zveze zagotovljena.

Laval optimist

Pariz, 3. jan. g. Pred svojim odhodom v Rim je zunanji minister Laval podal novinarjem naslednje izjavo:

Pogajanja med Rimom in Parizom so bila zelo kočljiva značaja, vedno pa so se vodila z največjo prijaznostjo. Naloga, ki sva jih prevzela Mussolini in jaz, niso samo za obe sosedni državi, temveč za vso Evropo največje važnosti, ker zasledujejo izredno dalekosežne cilje. V Rimu ne bo šlo samo za to, da se ustvari solidna podlaga za trajno prijateljstvo med Italijo in Francijo, temveč tudi za to, da se postavi to prijateljstvo v službo miru. Mussolini bo branil interese Italije, kakor bom jaz zastopal interese Francije; ker pa imava oba isto razumevanje za velike evropske težkoče, bosta skupno strelila interesom miru. Moja stavna skrb je bila, da v pogajanjih ne storim ničesar, kar se ne bi moglo spraviti v sklad z našimi prijateljski. S posebnim zadovoljstvom moram ugotoviti, da sem pri vseh vladah, ki prihajajo v poštev, našel isto razumevanje za njihovo odgovornost. Oni, ki so mi poverili svoje zaupanje, ne bodo razočarani. Dobil sem prepiranje, da bo delo, ki sva ga započela Mussolini in jaz, dovedo do sporazuma vseh. Čilih sodelovanje je neobhodno potrebno za varnost evropskega mira.

Izjava našega pariškega poslanika

Pariz, 3. jan. g. V razgovoru s poročevalcem »L' Oeuvre« je jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Spalajković izrazil obžalovanje, ker do potovanja francoskega zunanje ministra ni prišlo že v času znanih osebnih pogajanj kralja Aleksandra lani meseca septembra. Cilj in namere, ki jih je zasledoval kralj Aleksander so bili isti, kakor jih ima Laval. Kar posebno zanimiva Jugoslavijo, je stališče, ki ga bodo gotovo države zavzele glede na vprašanje mednarodnega terorizma. Kakor poroča list nadalje, je po zadnjih informacijah Mussolini pripravljen o priliki sprejema Lavalu izjaviti v tozestni ali govoru, da je italijanski Jugoslavijo podlaga evropskega mira.

Sporazum še ni popoln

Pariz, 3. januarja. d. Kakor zatrjujejo v političnih in diplomatskih krogih, še ni izdelano končno veljavno besedilo sporazuma med Italijo in Francijo. Tako v kolonialnih, kakor v srednje-evropskih vprašanjih je treba urediti še nekatere, čeprav ne povsem načelne zadeve. Podrobnosti okvirnega dogovora bosta Laval in Mussolini ugovarila šele na svojih konferencah v Rimu. Pričakujejo seveda, da po uspešni ureditvi načelnih vprašanj ne bo prišlo do novih ovir pri rimskih razgovorih. Francoska diplomacija je z uspehom pogajanj zadovoljna. Po vestih iz Rima se mora sklepati, da je tudi Mussolini zadovoljen z uspehom, ki ji bil dosežen v pogajanjih po raznih težkočah. Domneva se, da bo prišlo v razgovorih Mussolinija in Lavalu poleg srednje-evropskih in kolonialnih vprašanj tudi do sporazuma v razorožitvenem problemu.

Bistvo dogovorov

Pariz, 3. januarja. AA. Listi so sprejeli Lavalov sklep, da obišče Mussolinija, z navdušenjem. Vsi računajo s tem, da bo obisk rodil koristne sadove. Po mnenju »Petit Parisien« bodo sporazumi obstojali in temelj:

Bistvene točke pogajanj preidejo v protokol, ki bo poudarjal soglasno potrebo po sklenitvi konvencije med državami srednje Evrope. To pogodbo naj bi podpisale razen Švice vse sosedne države Avstrije. Pogodbo bi podpisale tudi Francija, Rumunija in Poljska. Anglija bi jo podpisala kot članica Društva narodov ki jamči za neodvisnost Avstrije. Razen tega bi si države, ki so sosedne Avstrije, jamčile med seboj svojo politično neodvisnost v smislu čl 10 pakta o Društvu narodov. Na ta način bi neodvisnost Avstrije prišla v območje zelo splošnega sporazuma pod pokroviteljstvom Zeneve. Za sedaj še ni znano stališče Nemčije in Madžarske. Francija in Italija bi se razen tega, podprli od Velike Britanije, zavezale, da se medsebojno posvetovala, če bi bila neodvisnost Avstrije ogrožena. Ta načrt o skupnih posvetih bi se lahko razširil na vse države.

Drugi sporazumi so pridržani samo za Francijo in Italijo. Tu je konvencija o statusu Italijanov v Tunisu. Francija pristaja dalje na izpremembo meje v Tibeštiju in na obali Somalije. Te sporazume, ki sta jih sklenila zunanja urada Italije in Francije, bosta Mussolini in Laval izpolnila v Rimu.

»Petit Journal« pa poudarja, da sta oba bratska naroda s tem dokazala svojo voljo do sodelovanja.

Rimski tisk o Lavalovem obisku

Rim, 3. januarja. w. Rimski večerniki še ne objavljajo lastnih komentarjev o potovanju Lavalu, prinašajo pa obširna poročila iz Pariza, ki se bavijo oredvsem z osebnostjo Lavalu in ki poudarjajo zlasti njegov praktični smisel in njegovo železno energijo.

Splošno zadovoljstvo

Lavalovo potovanje tolmačijo kot dokaz izpremembe Mussolinijevega stališča proti Jugoslaviji

London, 3. januarja. z. Pogajanja med Francijo in Italijo, ki so bila preliminarno očitno zaključena, so imela v prvi vrsti namen, kakor to poudarjajo tukajšnji politični krogi, da se doseže multilateralni pakt, s katerim naj bi se zajamčila avstrijska neodvisnost. Poleg tega so se obravnavala tudi še razna druga vprašanja, kakor afriški kolonialni problemi ter sodelovanje srednje-evropskih držav na kopnem in na morju. Včerajšnja nenadna vest, da se je Laval odločil za potovanje v Rim, je bila v vseh tukajšnjih političnih krogih sprejeta s posebnim zadovoljstvom ter splošno ugotovljeno, da je bil sporazum nedvomno dosežen vsaj o vprašanih, ki se neposredno tičejo Francije in Italije. Prav za ta sporazum pa se je Anglija v prvi vrsti zanimala.

Posebno pozornost je izmed komentarjev londonskih listov o včerajšnjem komunikatu francoskega zunanje ministertva, zbudil zlasti komentar lista »Morning Post«, ki je še včeraj presojal situacijo z naravnost nedoumljivim pozitivizmom. Danes ugotavlja, da je potovanje Lavalu v Rim evropski dogodek, ki bo nedvomno silno mnogo pripeval k tesnejšemu in bolj odkritemu sodelovanju med obema narodoma.

»Times« pravijo v svojem komentarju med drugim: Naj bo predmet bližnjih rimskih razgovorov kakršenkoli, vendar je treba poudariti, da je že samo dejstvo, ker potuje Laval v Rim, dokaz bistvene izpremembe stališča, ki ga je doslej zavzemal italijanski ministrski predsednik Mussolini. Še pred kratkim je bil položaj tako napet, da je bilo za Francijo kot zaveznico Jugoslavije naravnost nemogoče razpravljati o problemih, ki jih bode sedaj v Rimu morali vsekakor rešiti. List navede tudi najlepše perspektive glede rezultatov Lavalovih pogajanj z Mussolinijem.

Diamantna preizkušnja

Praga, 3. januarja. z. Praški listi v splošnem vzdravljajo potovanje francoskega zunanje ministra v Rim in si obetajo od njegovih razgovorov z Mussolinijem izredno mnogo uspehov. »Lidove Noviny«, poudarjajo, da je Lavalova končna odločitev zelo prijetno iznenadila vso evropsko javnost. Že samo okoliščina, da bo prišlo do tega sestanka, je napravila v vseh evropskih političnih krogih povoljen vtis, da si nihče ne more napovedovati končnih rezultatov rimskih razgovorov. Vsekakor ho poiskus, da se ustvari francosko-italijanska antanta, diamantna preizkušnja možnosti, da se razvije resni prijateljski odnos med obema narodoma. »Narodni Politika«, sklepa, da sta Chambrun in Laval v svojih razgo-

»Lavoro fascista« izjavila, da Laval ne prihaja v Rim, da bi podpisal že izgotovljene protokole, temveč se mora še doseči sporazum o gotovih točkah. Evropska vprašanja ne bodo več povzročala velikih težkoč, njihova rešitev je že izdelana v velikih obrisih, pač pa se morajo urediti še podrobnosti v afriških vprašanjih. Kljub temu se more pričakovati sporazum, ker obstoji na obeh straneh trdna volja za to. Laval se zaveda važnosti prijateljstva z Italijo in zaradi tega zasluži najbolj simpatičen, topel in zaupljiv sprejem od strani italijanskega naroda.

Splošno zadovoljstvo

Lavalovo potovanje tolmačijo kot dokaz izpremembe Mussolinijevega stališča proti Jugoslaviji

vorih s Suvichem in Pignattijem vsekakor morala doseči preliminarni sporazum vsaj v glavnih vprašanjih, ker bi drugače nedvomno ne prišlo do Lavalovega potovanja v Rim. Če bodo rimski razgovori uspešni, bo mogoče ustvariti novo falango proti agresivni politiki gotovih mednarodno-političnih elementov. List obažaluje, ker Anglija ne sodeluje neposredno pri teh pogajanjih, vendar pa pripominja, da je Simon osel v ozadju zgolj zaradi angleških notranjih političnih razmer in da je treba dejansko preostati eventualne rimske rezultate kot sklepe treh vevail, katerih sodelovanje za evropski mir bo vsekakor onemogočilo sleherno vojno nevarnost.

Zanimanje v Španiji

Madrid, 3. januarja. z. Tudi ves španski tisk se intenzivno bavi s francosko - italijanskimi pogajanjimi in Lavalovim potovanjem v Rim. »Sole« poudarja, da se bo prvič zgodilo, da bo francoski aktivni minister posetil Mussolinija zaradi sodelovanja obeh držav v svrhu okrepitev evropskega mira. Zanimiv uvodnik o dosedanjih pogajanjih med Rimom in Parizom je objavila tudi »Ora«.

Ugoden odmev na pariški borzi

Pariz, 3. januarja. z. Zaradi službenega potrdila, da odpotuje francoski zunanji minister Laval v Rim, so na pariški borzi znatno porasli vsi vrednostni papirji. Tudi obli promet na borzi je bil danes zelo aktiven.

Flandinov in Lavalov obisk v Londonu

Pariz, 3. januarja. k. Zunanje ministertvo je objavilo naslednji komunikat: Razgovori o evropski situaciji, ki so se vršili v Parizu lani 22. decembra med sirom Johnom Simonom in ministrskim predsednikom Flandinom ter zunanjim ministrom Lavalom, so angleškega zunanje ministra pripravili do tega, da je izrazil željo, naj bi se razgovori v kratkem nadaljevali v Londonu. Francoska ministra naj bi odpotovala v London takoj po Lavalovem obisku v Rimu, toda zaradi bližnje zasedanja sveta Društva narodov v Zenevi, ki se ga mora udeležiti francoski zunanji minister, je bilo treba odgoditi Flandinov in Lavalov obisk v Londonu. Ministrski predsednik in zunanji minister bosta odpotovala v London takoj po zasedanju sveta Društva narodov.

Karambol parnikov v newyorški luki

Švedski parnik je razklal parnik »Lexington« na dvoje Pet mož posadke pogrešajo, 50 ljudi ranjenih

New York, 3. jan. AA. V newyorškem pristanišču je trčila neka švedska ladja v parnik »Lexington«, ki vozi med New Yorkom in Rhode-Islandom. »Lexington« se je v 10 minutah potopil. 50 mož posadke so rešili, 5 jih pogrešajo, 20 je ranjenih. Švedski parnik je zadel ob »Lexington« s tolikšno silo, da ga je malone preklal na dvoje. Po pripovedovanju potnikov je v prvem hipu nastala strahotna panika, poveljnik parnika, nekovi oficirji in posadka pa so kmalu potnike pomirili. Temu je pripisati, da je katastrofa zahtevala razsežnega malo žrtve. Poveljnik je pozval godbo, da je začela igrati. Zaradi hudega mra-

za so na obali v bližini kraja, kjer se je dogodila nesreča, organizirali ambulanto. Ponesrečeni parnik leži v globini 15 metrov. Njegovi dimniki štrle iznad vode. Nerešča se je pripetila v bližini kraja, kjer se je junija 1904 ponesrečil parnik »General Cloccham« in kjer je našlo tedaj smrt 1021 oseb.

New York, 3. jan. AA. Poveljnik ponesrečenega parnika »Lexingtona« je pri prvem zaslišanju izjavil, da se po njegovem mnenju ni ponesrečil niti eden izmed potnikov ali posadke. Na parniku je bilo 139 potnikov in ne 150, kakor so prvotno poročali.

Upokojitve v prometni službi

Beograd, 3. jan. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so z ukazom kraljevega namestništva na predlog predsednika ministrskega sveta upokojeni: inž. Peter Senjanović, pomočnik prometnega ministra, inž. Borivoje Djurić, pomočnik prometnega ministra za železniško službo, inž. Dimitrije Knežević, pomočnik generalnega ravnatelja državnih železnic, dr. Dragomir Marković, načelnik komercialnega oddelka inž. Božidar Jovanović, načelnik gradbenega oddelka Gojko Mudrić, načelnik splošnega oddelka uprave pomorstva in rečneega prometa, dr. Fran Bončina, referent prometnega ministertva, inž. Milan Jovanović, upravnik pomorstva in rečneega prometa, inž. Tihomir Djurdjević, pomočnik ravnatelja rečne plovice.

Nov uspeh Paragvajcev

Assuncion, 3. januarja. AA. Paragvajci čete so v odseku Capirende uničili več kot 1000 Bolivijscev in zavzele postojanko Lapacho. Pri tem so zajele mnogo ujetnikov in zaplenile mnogo vojnega materiala.

Potres v Tibetu

Kalkuta, 3. januarja. w. Potresna postaja v Aliporu je danes ob 7.20 zabeležila močan potres. Tigar epicenter teži najbližje v južnem Tibetu. Približno 200 milj severno od Mont Everest.

Intervencija posl. Prekorška pri finančnem ministru

Beograd, 3. januarja. p. V vprašanju pospešitve regulacije Savinje in zaradi zapostavitve ogromnega števila nezaposlenih delavcev v celjskem okrožju in danes pri finančnem ministru dr. Stojadinoviću interveniral narodni poslanec g. Ivan Prekoršek. G. finančni minister je obljubil, da bo njegovo intervencijo upošteval.

Napredovanje profesorjev

Beograd, 3. januarja. p. S kraljevim ukazom so napredovali v višjo skupino naslednji profesorji: dr. Lovro Sušnik na II. realni gimnaziji v Ljubljani dr. Viktor Peterlin na III. realni gimnaziji v Ljubljani, Josip Ovsenek na I. realni gimnaziji v Ljubljani, Fran Čemažar na III. realni gimnaziji v Ljubljani, Pavel Sušnik na II. realni gimnaziji v Ljubljani, Bogomir Stupčan na realni gimnaziji v Mariboru, Vladimir Bakić na II. realni gimnaziji v Ljubljani, dr. Josip Ilc na I. realni gimnaziji v Ljubljani in dr. Fran Zgeč na realni gimnaziji v Celju.

Pilsudski nevarno bolan

London, 3. januarja. k. Iz Varšave poročajo, da je maršal Pilsudski obolen za pljučnico. Okrog njega zbrani zdravniki so resno v skrbeh za njegovo življenje. O maršalovi bolezni doslej niso bili objavljani še nikakoli buletini.

Seja Narodne skupščine

Včera popoldne je ministrski predsednik g. Jevtić prečital v Narodni skupščini in senatu vladno deklaracijo

Beograd, 3. januarja. p. Seja Narodne skupščine je bila sklicana za 4. popoldne. Že mnogo prej pa so se napolnile vse galerije, za katere so bile že včeraj oddane vse vstopnice. Seji so prisostvovali malone vsi narodni poslanci, pa tudi mnogi senatorji. Predsedoval je g. dr. Kumanudi. V diplomatski loži so se zbrali člani diplomat skega zbora, med njimi francoski poslanik in poslaniki držav Male antante in Balkanske zveze. Novinarska loža je bila nabito polna.

Kmalu po 4. je vstopila v dvorano vlada z ministrskim predsednikom g. Jevtićem na čelu. Ko so ministri zavzeli svoja mesta, je predsednik dr. Kumanudi takoj otvoril sejo. Po prečitavanju in odobravitvi zapisnika zadnje seje je bil prečitan ukaz o ostavki Uzunovičeve vlade in imenovanju vlade g. Jevtića. Ministrskemu predsedniku in vojnemu ministru so poslanci privedli tople ovacije. Ob 4.22 je nato stopil na govorniški oder ministrski predsednik g. Jevtić ter prečital vladno deklaracijo. Narodni poslanci so sprejeli čitanje deklaracije z največjo pozornostjo. Kadarkoli je omenil pokojnega kralja, so poslanci vstali in klicali »Slava mu!«. Prav tako pa so s poslanjem spremljali vse one dele deklaracije, ki govorijo o narodnem in državnem edinstvu, nadaljevanju jugoslovanske nacionalne politike in odločnosti Jugoslavije, da zavrne v bodoče vsak napad na njeno čast in integriteto. Z ovacijami vojski so poslanci sprejeli tudi izjavo ministrskega predsednika, da bo vlada vedno posvečala naši narodni vojski vso potrebno pozornost, da bo vsikdar pripravljena braniti našo čast in naše pravice.

Po prečitavanju vladne deklaracije je bila seja zaključena in prihodnja napovedana za uro pozneje.

Druga seja

Druga seja, ki se je pričela ob pol 6., je bila docela poslovnega značaja. Po odobravitvi zapisnika prejšnje seje je predsednik dr. Kumanudi najprvo sporočil, da je narodni poslanec Vitomir Vidaković podal ostavko na svoj poslanski mandat, smrt pa je iztrgala iz skupščinske srede narodnega poslanca Arandjela Nikodjevića, kateremu je predsednik posvetil topel govor. Nar. skupščina je počastila njegov spomin s trikotnim »Slava!«. V nadaljnjem svojem poročilu je predsednik omenil, da je podpredsednik dr. Hasanbegović zaradi vstopa v vlado podal ostavko na podpredsedniško mesto.

Finančni minister je predložil Narodni skupščini proračun s finančnim zakonom za leto 1935-36, ki bo takoj izrečen finančnemu odboru v nadaljnje postopanje. Narodni skupščini so nadalje predložili v odobravitvi konvencija z Grčijo o vzajemni borbi zoper nalezljive bolezni, trgovinski sporazum z Grčijo, predlog zakona o konverziji kmečkih dolgov, ki ga je vložil narodni poslanec Joakim Kunjašić, predlog resolucije narodnega poslanca dr. Gjuro Ostolića za zgraditve proge Resnik-Topolca ter uredbe ministrskega sveta, izdane na podlagi pooblasti zakona o zaščiti kmetov med njimi uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, uredba o znižanju režijskih stroškov industrijskih podjetij in denarnih zavodov pod zaščito.

Glede predloga o konverziji kmečkih dol-

gov je v imenu vlade minister Svetislav Popović izjavil, da smatra tudi vlada to vprašanje za nujno in ga omenja tudi v svoji deklaraciji. Zato prosi predlagatelja, da umakne svoj predlog. Poslanec Kunjašić je z izjavo, da zaupa vladi, ugodil tej želji. Na predlog resolucije glede zgraditve železniške proge Resnik-Topolca bo izvoljen poseben odbor, prav tako pa bo predložene uredbe ministrskega sveta proučil poseben odbor.

Po objavljenju konstituiranja stalnih skupščinskih odborov in odobravitvi poročila »administrativnega odbora Narodne skupščine« je sledilo čitanje raznih interpelacij, nakar je skupščina prešla na dnevni red in izvolila namestnika predsednika in podpredsednika Narodne skupščine v državni volilni odbor v smislu zakona o volitvah narodnih poslancev. Izvoljeni so dr. Grga Anđelić, dr. Stane Rape, dr. Dimitrij Popović in šukrija Kurtović. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja bo eklična na pismenim potom po pravoslavnih božičnih praznikih.

Interpelacija poslanca Riste Djokića

Beograd, 3. januarja. p. Narodni poslanec Rista Djokić je danes vložil nujno interpelacijo, naperjeno proti ministru n. r. in generalnemu tajniku JNS g. dr. Kramerju, daš da štiti inž. Ivana Kralja, goriskega rojaka, direktorja državne železarnice v Varšu in državne železovarne v Zenici, ki je leta 1931. žalil sreskega starešina izpostava v Visokem in bil zaradi tega kaznovan na 20 dni zapore, a je dr. Kramer izposlovval, da mu je bila kaznen pretrgovljena v denarno globo. Nadalje obtožuje Rista Djokić dr. Kramerja, da je interveniral kot generalni tajnik JNS za učiteljico Marijo Reiber, katere odpust iz službe je on zahteval, kar pa je dr. Kramer preprečil. V interpelaciji se na kraju navaja, da se dr. Kramer havi z zaščito ostankov Avstro - Ogrske in zahteva od vlade, da desavurira dr. Kramerja in ga prisili, da vrši svoje dolžnosti v skladu s politiko JNS. Interpelacija je izzvala v skupščini mnogo smeha in dobre volje. V imenu vlade jo je odklonil minister za šume in rudnike dr. Svetislav Popović z motivacijo, da ima vlada mnogo bolj pametnega posla, kakor odgovarjati na slične interpelacije.

Dr. Maček se umakne iz političnega življenja?

Trst, 3. januarja k. »Popolo di Trieste« poroča: Bivši vodja hrvatske seljačke stranke dr. Maček je novinarjem izjavil, da se namerava definitivno umakniti iz političnega življenja.

Senat

Beograd, 3. jan. p. Takoj po seji Narodne skupščine se je sestel tudi senat, da sliči deklaracijo vlade. Seji je predsedoval dr. Ljuba Tomašić. Po odobravitvi zapisnika je bil prečitan ukaz o ostavki Uzunovičeve in imenovanju Jevtićeve vlade, nakar je ministrski predsednik Jevtić prečital deklaracijo vlade. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja ga sklicana pismeno v svrhu določitve dnevnega reda.

Ljubljana zvezana z Velenjem

Tok 6000 voltov struji od včera po dveh kablih

Ljubljana, 3. januarja. V smislu pogodbe med Kranjskimi deželimi elektrarnami in mestno občino ljubljansko, ki jo je pred letom odobril tudi mestni občinski svet, so v zadnjem času dogradili kabelsko zvezo s transformatorsko postajo na Črnučah, kjer se končuje velenjski daljnovod, in pa Ljubljano. Danes so se ustavele turbine mestne elektricne centrale in vso preskrbo Ljubljane z električno energijo si bosta poslej delila Tacen in Velenje. Ljubljanska elektricna centrala bo poslej delovala samo še kot rezerva za primer, če pride v daljnovodu do kakršnih motenj, obenem pa bo lahko služila tudi kot rezerva za velenjsko. Že prej je bila tacenska centrala zvezana z Ljubljano po daljnovodu, od katerega bodo zdaj napravili še odcetek na Kleče, tako da se bodo elektrificirale tudi črpalke mestnega vodovoda.

Pred božičnimi prazniki so preizkusili kabla, položena od mesta do Črnuč in pa

do Tacna. V črnučskem so se pokazali nekateri nedostatki, ki pa so jih te dni odpravili, in danes že struji po obeh tok 6000 voltov. Ko je zdaj za trajno rešeno vprašanje preskrbe Ljubljane z elektriko, pa se obenem odpira cela vrsta drugih nujnih tehničnih vprašanj. V zvezi z elektrifikacijo mesta je tudi vprašanje gradnje hidrocentrale in zapornice na Ljubljanski pri curkarni. Pri teh nalogah se sicer interesi mestne občine in banovine na prvi pogled razhajajo, a ker bi bil dobiček hidrocentrale namenjen popravilu Gruberjevega kanala, bi bilo vendar treba najti sporazum, da se zgradi zapornica in centrala. Zgraditev hidrocentrale bi bila potrebna tudi zavoljo tega, ker je Ljubljana poslej obvezana, da bo v primeru potrebe oddajala tok banovinskim elektrarnam. Dovolj bi bilo, da bi v ta namen obratovala hidrocentrala, ki dela mnogo ceneje kakor katorična. Vsekakor pomeni nova ureditev preskrbe z elektriko pomemben napredek.

Francoski Solunci so

ganjeni zapustili našo mejo

Rakek, 3. januarja. Obmejni Rakek je sprejel francoske goste z največjim veseljem in navdušenjem. Na peronu se je ljem in navdušenjem. Na peronu se je zbralo vse občinstvo z županom Tavčarjem in godbo na čelu. Zal ni dopuščal čas, da bi se prebivalstvo lahko še bolj gostoljubno izkazalo. Francozi so bili nad prijaznim, res iskrenim sprejemom in potem slovesom izredno vzrušeni pa tudi vidno ganjeni in so glasno dajali duška zadovoljstvu. Na vsej poti je spremljal francoske goste ravnatelj »Putnika« iz Beograda g. Perić, ki so mu Francozi izrekli iskreno priznanje ter toplo zahvalo za izvrstno organizacijo vsega potovanja. O Ljubljani so rekli, da tako res iskrenega, spontanega in nepriljudnega dokaza medsebojne ljubezni niso pričakovali. Obljubili so, da se bodo v še večjem številu odzvali ponovnemu izletu francoskih bojevnikov v Jugoslavijo o Veliki noči, ko priredi »Putnik« dve taki ekskurziji.

Z Rakeka so francoski bojevniki odpotovali več brzojavk, med njimi predsedniku vlade g. Jevtiću naslednje: »Poilus d'Orient, poslavljajoči se od Jugoslavije, prosimo Vašo ekscelenco, da sprejme izraze našega spoštovanja in najgloblje zahvale.« Obenem so bile poslone pozdravne in zahvalne brzojavke Ljubi Stefanoviću, predsedniku jugoslovanske sekcije FIDACA in predsedniku odbora za sprejem, predsedniku invalidov Božidarju Nediću in generalu Galiću komisariju Udrženja rezervnih oficirjev, kakor tudi slenu polkovniku Lulu Lovriću kot predsedniku vojnih dobrovoljcev.

A francoske dame, ki so spremljale svoje može v poklonitveni deputaciji na Onenac, so oddale naslednjo brzojavko Nj.

Vel. kraljici-materi Mariji:

»Francoske žene, ki so spremljale bojevni ke v poklonitveni deputaciji na Oplenac, pošiljajo v trenutku, ko zapuščajo jugoslovanska tla, Nj. Vel. kraljici Mariji, njeni vladi in njenemu narodu izraze globoke zahvale za priščen sprejem, ki so ga bile deležne. Prosimo, naj Nj. Vel. kraljica sprejme najgloblje izraze simpatij in vdanosti.«

(Glej poročilo tudi na 3. strani!)

Dva politična umora na Primorskem

Trst, 3. januarja k. Vso idrijsko kotlino je dva dni po božičnih praznikih pretresla strašna vest, da so finančni stražniki na Vojskem umorili mladega študenta Srečka Likarja. Srečko Likar je 27. decembra zvečer stal na pragu domače hiše, ko sta ga nenadoma dva finančna stražnika ustrelila s strelji iz pušk.

Iz Materije poročajo, da je občinski sluga Josip Babuder, ki je znan priganjač tamkajšnjih fašistov, sredi vasi ustrelil Franca Fabianičiča, starega 32 let, očeta štirih otrok, ker mu je pogosto očital njegovo narodno izdaistvo.

Sneg v Bosni

Sarajevo, 3. januarja. z. V Sarajevu in zlasti po okoliških hribihi je pričelo danes znova snežiti. Gore so že vse bele.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za petek: Znatno ohlajenje, možnost sneženja razen v Primorju.

Dunajska vremenska napoved za petek: Temperatura bo še padla, na jugu še precej jasno.

Naši kraji in ljudje

Manifestacija bratstva ob slovesu

Francoski Solunci so na povratku z Oplenca doživeli velik in navdušen sprejem

Francoski bojovniki korakajo skozi mesto k Napoleonovemu spomeniku

Ljubljana, 3. januarja
Zavita v težko, skoraj neprodno me-
glo je Ljubljana danes drugič, oficio-
lno pozdravila v svoji sredi francoske boje-
vnike s solunske fronte. Prihod posebnega
vlaka je bil napovedan za 14.27. Kmalu
popoldne se je na kolodvoru zbrala ve-
lika množica ljudi. Na peronu je stala ča-
stna straža naše vojske, na kolodvoru sa-
mem in po vsem prostornem trgu pred
njim se je zbralo občinstvo. Tode zaradi
številnih pozdravov in sprejemov, ki so
jih bili francoski gostje deležni na po-
tovanju po državi, se je njihov vlak za-
mudil za okroglo uro. Kljub hladnemu, pu-
stemu vremenu je občinstvo vzdržalo do
15.14, ko so se bojovniki pripeljali.

V imenu naših dobrovoljcev se je peljal
francoskim gostom do Zidanega mosta na-
sproti prof. Jeras. Na vožnji do Ljubljane
je vsem francoskim bojovnikom razdelil
fotografije Napoleonovega spomenika v
Ljubljani, opremljene tudi z znamenitimi
Zupaničevimi teksti v francoskem prevo-
du, ki ga je prav tako oskrbel prof. Jeras,
in pa francosko majhno antologijo Ivana
Cankarja »Pages choisies«.

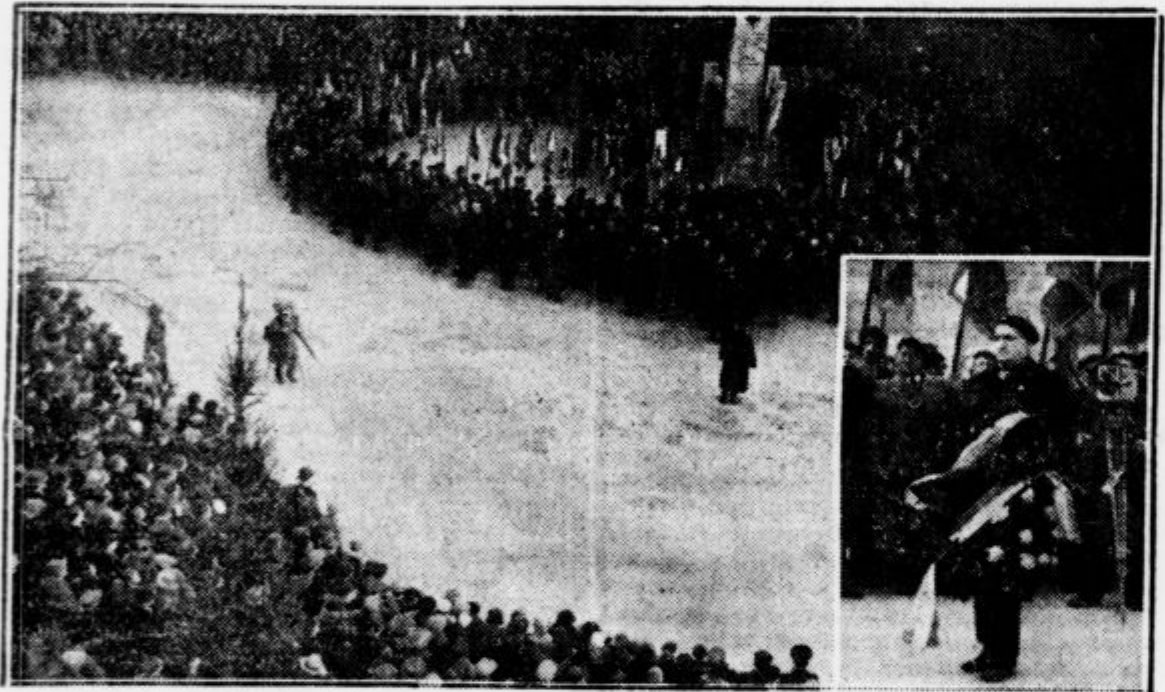
Ves kolodvor je odmeval od navduše-
nega pozdravljanja, ko je predsednik me-
stne občine dr. Puc segel v roko predse-

niku Poilus d'Orient g. Marcu Herautu.
Sprejema na postaji se je udeležil tudi
konzul francoske republike Remerand, ge-
neralni konzul CSR inž. Ševčík in pa ko-
mandant mesta brigadni general Pekić s
številnimi zastopniki divizijskega častni-
škega zbora. Godba 40. pešpolka je fran-
coske bojovnike pozdravila z marsejsko in
državno himno.

Pred spomenik Ilirije

Pred kolodvorom so se francoski gostje
zbrali v strumen sprevod, ki je z dvema
praporoma na čelu krenil po Masarykovi
in Tyrševi cesti, Selenburgovi ulici, Kon-
gresnem trgu in Vegovi ulici k spomeniku
neznanega francoskega vojaka na Napo-
leonovem trgu. V sprevodu so francoski bo-
jevniki nosili sto svojih društvenih za-
stav, za gosti pa so se razvrstili naši čet-
niki, dobrovoljci, bojovniki, rezervni ofi-
cirji in skupine drugih nacionalnih dru-
štev. Po vseh ulicah, koder se je pomikal
sprevod, je občinstvo pozdravljalo slavne
solunske soborce jugoslovanskih borcev za
svobodo. V sprevodu je korakal tudi fran-
coski konzul Remerand, ki je bil sam med
francoskimi borci na Solunu.

Na Napoleonovem trgu in po vseh so-
sednjih ulicah, zlasti po Vegovi in vse tja

Pogled na trg za časa poklonitve. Na desni bojovnik z vencem, ki so ga položili pred spomenik

Pred spomenikom med nagovorom župana dr. Dinka Puca. Od leve na desno so: francoski konzul g. Remerand, lektor Lacroix, predsednik g. Marc Heraut (X), divizijski general Vladimir Cukavac, slepi dobrovoljec polkovnik Lujo Lovrić in drugi zastopniki naših oblastev in društev.

doh Kongresnega trga se je zbralo za celo
morje ljudi. Mimo številnih domačih pred-
stavnikov je bil navzoč tudi generalni kon-
sul CSR inž. Ševčík. Desni del trga pred
spomenikom je zavzel oddelek naše vojske
z godbo in oficirskim zborom na čelu.
Slavnosti je prisostvoval tudi divizijski ge-
neral Cukavac. Ko so gostje prikorakali na
trg, je ves prostor odmeval od navdušenih
vzklikov: Vive la France! Vive la Yougo-
slavie! Francoski bojovniki so se razvrstili
v kareju pred spomenikom in okrog nje-
ga, nato pa je gospod Heraut položil v
spomin neznanemu francoskemu ilirskemu
vojaku lep venec iz svežega zelenja in rož.
Rdeči nageljni, bele vrtnice in modre vi-
jolice so spletale trikoloro, kakršna krasi
naš in francoski nacionalni emblemi. Na
poziv predsednika Poilus d'Orient so fran-
coski bojovniki in z njimi tudi vsa mno-
žica našega občinstva počastili spomin Na-
oleonovega vojaka z enominutno tišino,
ob enem pa se je cel gozd praporov poklo-
nil pred spomenikom.

Dobrodošlica

Potem ko je oddelek vojske oddal ča-
stno salvo, je stopil na oder predsednik me-
stne občine dr. Puc in izpregovoril naj-
prej v slovenščini, nato pa v francosčini
toplo dobrodošlico bojovnikom bratskega
naroda: Ljubljana si šteje v čast, da lahko
pozdravlja v svoji sredi vas in vaše sa-
slavo ovcenčane prapore, s katerimi ste se
ramo ob rami borili za našo svobodo. Ta
plemenita gesta, da so se francoski borci
s solunske fronte prišli pokloniti na grob
našega Viteškega kralja, je nam vsem v
teh težkih dneh v veliko tolažbo, ker ve-
mo, da je za vami vsa Francija, katere
priateljstvo je danes bolj dragoceno ka-
kor kdajkoli prej. Francoski narod naj ve,
da znamo ceniti velike žrtve, ki jih je da-
roval za našo svobodo, ves svet pa naj tu-
di ve, da so nerazdružne vezi, ki so oba
naša dva naroda zvezale v zgodovini. Z
vzklikom: Vivent les Poilus d'Orient! Vi-
ve l'armée française! Vive la France! je
g. župan zaključil svoj govor, godba pa je
znovič zaigrala marsejsko.

Zahvala M. Herauta

Županu se je za tople besede v kratkem
govoru zahvalil predsednik Poilus d'Ori-
ent g. Heraut. Poudaril je, da je ves jugo-
slovanski narod pravilno razumel smisel
poslanstva, s katerim so prišli francoski
bojevniki na grob Viteškega kralja in v
Jugoslavijo. Pokojni Viteški kralj je pa-
del kot žrtev borbe za pravico in za mir
med narodi. Za te ideje so se francoski
bojevniki borili z rami ob rami z jugoslo-
venskimi vojniki v svetovni vojni in za te
ideje so tudi danes pripravljeni za boj. Tu
v Ljubljani, tu pred spomenikom nezna-
nega Napoleonovega vojaka pa navda-
jajo Francoze še posebno veseli spomini
na čas, ko je maršal Marmont s svojimi
vojaki že v davni zgodovini s krvjo krtil
zvezo med francoskim in jugoslovanskim
narodom. In glejte, tudi nebo samo se ve-
seli te naše davne, slavne zveze. Ko so
francoski bojovniki na kolodvoru stopili
na tla, je bilo vse nebo pregrnjeno s tež-
kimi oblaki in gosta megla je ovijala me-
sto. Zdaj, za počastitev tega slavnega in
znamenitega spomina so se za trenutek
razgrnili oblaki in sonce je posijalo, ka-
kor da hoče blagosloviti in potrditi to sta-
ro zvezo med Francijo in Jugoslavijo. Go-
vor g. Herauta je občinstvo znovič spre-
jelo z navdušenimi vzkliki.

Slovo

Slavnost pred spomenikom, ki je traja-
la samo nekaj minut, je ljubljanski radio
prenašal tudi vsemu vnanjemu svetu. Na-
glo se je nato znovič formiral sprevod in
francoski bojovniki so z gozdom svojih
praporov odkorakali po Gosposki, Wolf-
vi ulici, Marijinem trgu in Miklošičevi ce-
sti nazaj na kolodvor. Pred slovesom so
jim zastopniki mestne občine izročili še
skromno brašno za na pot, nato pa so se
ob 16.35 s posebnim vlakom odpeljali pro-
ti meji. Na Rakeku se je garnitura njiho-
vih voz priključila rednemu brzovlaku. Do
meje sta drage goste spremljali še gg. Lov-
rić in Perić kot zastopnika vojnih dobro-
voljcev in pa dva člana osrednjega odbora
invalidske organizacije.

Prvo darilo jim je poklonila za spomin
na Ljubljano banska uprava, ki jo je pri
slavnosti zastopal inspektor dr. Ratej, dru-
go pa mestna občina. Vso slavnost so vzor-
no organizirali naši dobrovoljci z gg. Za-
garjem in Prinčičem na čelu. (Poročilo o
slovesu na Rakeku je na 2. strani.)

Dvorni svetnik Fran Vedernjak

Ljubljana, 3. januarja
V čestiti starosti 80 let je nocoj umrl
dvorni svetnik g. Fran Vedernjak. Vele-
uglednega moža smo se spominjali lani
sredi avgusta, ko je praznoval redko slav-
je, zlato poroko s svojo zvesto življenjsko
drúžo go. Floro, rojeno Hohlovo. Temu
zlatemu dogodku sta bila pridružena še
dva: istočasno je praznovala hči gospa El-
za srebrno poroko z dr. Henrikom Štesko,
o vnukinja se je poročila z geometrom g.
Tonkom Mikičem-Bojkanovskim. Pri iz-
redni čilosti g. dvornega svetnika pač ni-
smo pričakovali, da se bo tako naglo po-
slovlil od nas.

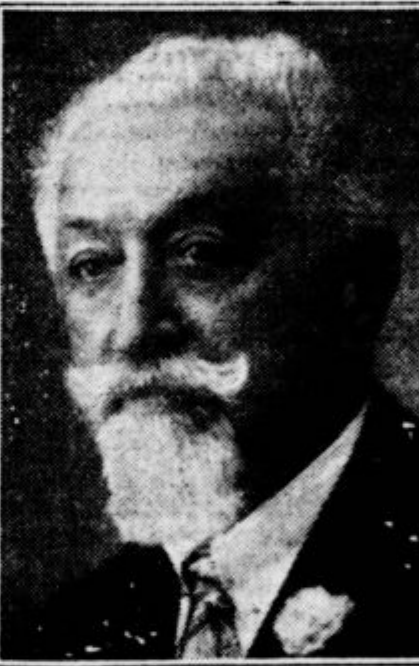

Po rodu je bil g. Vedernjak iz Ptuja.
Vedno naroden in napreden je kot sodnik
pokazal svojo neupogljivost posebno v pro-
cesu zaradi septembrskih dogodkov 1908.
v Ljubljani. Kot sodni predstojnik je bil
precej časa tudi v Ljubljani od 1899. pa je
bival v Ljubljani, kjer mu je šele po pre-
vratu dala zadoščenja narodna vlada, ki ga
je imenovala za dvornega svetnika. Po
upokojitvi je prevzel predsedstvo naše na-
važnejše socialne institucije, Pokojninske-
ga zavoda, ki ga je vodil celih sedem let
na splošno zadovoljstvo vse interesirane
javnosti in oblastev. Ena najbridejših iz-
gub, ki jo je utrpel v življenju, je bila
smrt ljubljenskega sina, ki je umrl pred ne-
kak leti kot ravnatelj kmetijske šole v Bi-
tolju.

Svojo zadnjo pot bo g. dvorni svetnik
Vedernjak nastopil jutri ob 16. iz bolni-
šnične mrtvašnice. Časten mu bodi spomin,
uglednim družinam izrekamo iskreno so-
žalje!

Dr. Viktor Gregorič na mrtvaškem odru

Novo mesto, 3. januarja
Ob otožni pesmi zvonov se je doljen-
ska metropola odela v tiho žalost, saj je
snoči objel smrtni angel priljubljenega, po-
pularnega zdravnika dr. Viktorja Gre-
goriča. Že v letu 1933. so se bali zani,
ravno tako v preteklih božičnih praznikih,
potem pa smo ga videli še v zadnjih dneh,
ko je vodil, kakor vedno, sam svoj voz in
v njem vprežena dva krasna konjca. A
zdaj je končano. Smrt je prišla nenadno.

Veleugledni Novomeščan se je rodil 4.
aprila 1869. Ko je dovršil gimnazijo z od-
ličnim uspehom, ga je želja po nadaljnjem
studiju vodila v Gradec na medicinsko fa-
kulteto. Prvo službeno mesto je imel v
Ribnici, nato je bil zdravnik še v Sevnici,
Sežani, Senožečah in Ilirski Bistrici,
pred prihodom v Novo mesto pa še v Ro-
gaški Slatini. Kot zavednega Jugoslavena
ga je že leta 1912. ob priliki balkanske
vojne prežela bratska zavest, da je treba
pomagati bratom Srbom. Zbiral je sani-

KUPITE
CIMEAN
ZOBNO KREMO in USTNO VODO

etni material za srbski Rdeči križ. Nje-
gov tovariš, že pokojni zdravnik dr. Ora-
žen, mu je še posebno pomagal in ga pri
človekoljubnem delu izdatno podpiral. Dr.
Gregorič je dobil za svoje plemenito delo
pohvalo in lepo izdelano diplomato od ta-
kratnega srbskega metropolita Dimitrija.

Od pokojne Avstrije je bil potem v sve-
tovni vojni takoj označen za »p. v.« Dasi
pod stalno kontrolo, je storil našim voja-
kom mnogo dobrega kot sanitetni oficir v
Ilirski Bistrici. Kot novomeški sreski re-
ferent in okrožni zdravnik se je zlasti mno-
go trudil za omejitve in zator epidemij.
Vedno živahnega in delavnega smo videli
v vseh naših narodnih društvih. Ubožci so
imeli v njem dobrotnika, kakršnih je med
nami v teh časih le malo. Vsako leto jih
je pogostil, jim dal hrano, obleko in še
denar.

Znano priljubljeno letovišče Šmarjetne
Toplice je tako preuredil, da so sedaj pravi
raj. V letu 1923. je bil imenovan za ge-
renta Novega mesta in je upravljal to
funkcijo več let. Mnogo je storil v teh
letih za svojo občino, ob enem je pa tudi
vedno skrbel za povzdigo Dolenjske v tuj-
sko-prometnem pogledu in je za to mnogo
sam žrtvoval. Njegovo ime bo z zlatimi
črkami zapisano v zgodovini Novega me-
sta. Iz političnega življenja ga je poklica-
la bolezen in zadnja leta se je posvetil iz-
ključno svoji ljubljenski družini. Njegova
smrt ne pomeni bridke izgube samo za glo-
boko užaloščeno soprogo gospo Berto, hčer-
kico Pikico in sestro Alojzijo, temveč za
vso našo javnost. Pogreb blagoga pokojni-
ka bo v petek ob 15. izpred hiše žalos-
ti na novomeško pokopališče.

Časten mu spomin, bridko prizadetim
svojcem naše iskreno sožalje!

DOVREŠENI GENTLEMAN

uporablja za umivanje samo Lavender Soap
Paracelsus, odlično milo karakterističnega
vonja, ki se dobro peni in varuje kožo. Za
britle pa uporablja samo Paracelsus valj-
často milo za britle (Shaving Stick), naj-
boljše blago, antiseptično milo, ki omeja
brado in prepreča kožne infekcije.

Kaj se je godilo s Petrom Pircem?

Policijska je skeptična, vendar pa zado-
vlekuje in bo čimprej dognala resnico

Ljubljana, 3. januarja
Zagonetna afera bivšega knjigovodje ko-
mične tovarne Petra Pirca, ki so ga naši
snoči v jarku ob železniški progi ob voglu
Šubičeve in Levstikove ulice, doslej še ni
povelem pojasnjena. Policijska je takoj uve-
dla podrobno preiskavo. Peter Pirc vpleta
v svojo zgodbo nekega neznanca, s katerim
sta se našla pred pošto, potem pila v Daj-
Damu in se nazadnje odpravila proti sta-
novanju ravnatelja kemične tovarne g. Va-
lenčaka, pa ga je neznanec nazadnje na
lepeh lopnil po glavi. O vsem tem je po-
licijska precej skeptična.

Kakor je poročal podnadzornik Prešeren,
ki je bil s stražniki prvi na licu mesta,
policijski upravi, Pirc sploh ni bil zvezan
v pravem pomenu besede, temveč je imel
roke in noge povite z motvozom, prav ta-
ko je robec samo z zobmi držal v ustih.
Tudi dežurni zdravnik v bolnišnici, kamor
so ga takoj prepeljali z reševalnim avto-
mobilom, ni našel na njem nobenih zna-
kov nasilja. Pirc so danes sprejeli v bol-
niško oskrbo in kakor zatrjuje sam, ga bo-
li desna ključnica in od udarca mu nepre-
stano brni po glavi.

Peter Pirc je bil svoj čas od kemične
tovarne odpuščen zaradi nekih službenih
nerednosti, pozneje pa je dobil mesto
dnevničarja pri socialno političnem oddel-
ku mestne občine. Ali gre res za mašče-
vanje ali pa samo za neroden pustolovski
domiselek, bo vsekakor v kratkem pokaza-
la preiskava.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah
v želodcu in črevesju, oteklosti jeter in
vrznic, bolečinah v hrbtu in križu, je
naravna »Franz Josefova« gredica več-
krat na dan použita, krasen pripomoček.
Zdravniške izkušnje so ugotovile pri tre-
busnih obolenjih, da deluje »Franz Jo-
sefova« voda sigurno razkrajajoče in vse-
lej milo odvajajoče. »Franz Josefova«
voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah
in specerijskih trgovinah.

KULTURNI PREGLED

Iz češkoslovaške kulture

Po boju v češki literaturi

Mogoče je, da je tudi v inozemski tisk
prodrla vest o pisateljskih manifestih in
polemikah, ki so v zadnjih tednih 1. 1934.
razburkali gladino češke kulturne javno-
sti; lahko da je o tem pisal tudi kak slo-
venski list. (Op ured Samo »Jutro« v
številki z dne 7. decembra). Če ne, bi to
ne bila posebna nesreča. Toda češki lite-
rarni svet ima za seboj vojno, ki je bila
tako ostra in razsežna, da že dolgo ni bilo
pri nas nič podobnega. Nesmiselno bi bilo
tudi, da ni imela tudi političnega ozadja.

Izpodbuda za njo je ležala nekje v zra-
ku, v sami atmosferi sedanjega časa. Go-
tovo je to, da mladina, ki po neki na-
ravni nujni vedno gre za tistimi, ki s svo-
jimi izjavami ali s svojim literarnim de-
lom oznanjajo kakšne nove in prebojne
ideje, ta mladina, katero so doslej v glav-
nem slepile socialistične in komunistične
ideje, prihaja sedaj k izrazitejšemu na-
rodnemu mišljenju. Nacionalno gibanje je najprej prevladovalo v
dijaških društvih. Dijaštvo je privedlo v
»Osvojenemu gledališču« demonstracije
zoper smešenje nacionalizma, organiziralo

je ob priliki vseučiliškega spora zaradi in-
signij velike dijaške manifestacije po pra-
ških ulicah. Socialistični in komunistični
listi skušajo zmanjšati moč in pomen ra-
stoečega nacionalnega gibanja z očitnim
obrekovanjem, češ, da je to fašistični po-
kret, toda stvari ostajajo take, kakršne
so.

Spričo tega položaja je tisti del pisate-
ljev, ki so usmerjeni socialistično-komuni-
stično, in ki je dosihmal odločeval o jav-
nem mnenju v literaturi, iz umljivih razlo-
gov občutil nevarnost, da izgubi tla pod
nogami. Prišel se je bati, da pojde mladi-
na po drugih poteh in da bo njihovo lite-
rarno ustvarjanje, ki ima v vsem in po-
vsod prednost, podvrženo kritičnejšim me-
rilom, nego je bilo doslej. Odtod tolika
nervoznost.

Signal k bojevitvi kampanji je dal tednik
»Prítomnost« s prošlimi člankom, v ka-
terem se je književnost po političnih me-
rilih parcelirala na »desno« in »levo«. Tam
si lahko čital nekako takole, da resnične
literarne vrednote ustvarja samo »levice«,
med tem ko so na desnici sami literarni
veterani. »Tako nekako je izvenel nesrečni

članek, proti kateremu se je na mah ogla-
silo več odločnih protestov; omenjamo sa-
mo članek Rudolfa Medka v »Nar. Listih«,
Jaroslava Hilberta v »Venkovu« i. dr. Tudi
žurnalistika »demičarskih« listov je za-
gnala zaradi tega precejšen hrup. Tedaj
se pojavijo demonstracije v »Osvojenem
gledališču«. In glej, »levice«, ki je zaseja-
la veter in žela nevihto, je odkrila v tem
»nastop kulturne reakcije«. Pisatelji »le-
vice« ali vsaj blizu »levice« so se organizi-
rali v »Občino češkoslovaških pisateljev«.
Marija Majerova je v bojevitosti in nekem
preveč eksaltiranem članku v časopisu
»Čin« pisala o ločitvi duhov in svoj članek
patetično končala z vzklikom »Levice!
Levice!«

»Občini češkoslovaških pisateljev« se je
nudila prilika za prvi manifest v trenutku,
ko so na praških ulicah demonstrirali če-
ški dijak zoper provokantni nastop nem-
ških vseučiliških krogov v Pragi (demon-
straciji so se tu in tam pridružili tudi ne-
dijaški, protidijakovski elementi). Na hitro
roko so sestavili pisateljski manifest. Tu
obsejajo dogodke, ki so se godili na pra-
ških ulicah, kakor tudi nasilna dejanja
proti sodržavljanom drugega jezika, ver-
skega in političnega prepričanja. Kličejo
na obrambo proti organiziranemu napadu
fašistov na svobodo duha. Nato pa je prav
skop omenjajo tudi krivdo nemških naci-
onalcev pri vseučiliških sporih. Manifest

se je končal s pozivom, naj se vsa demo-
krična in protifašistična javnost z vsemi
sredstvi odločno bori zoper kulturno, poli-
tično in socialno nevarnost organiziranih
reakcionarnih napadov.

Podpis se kovil kar telefonično in jih
nabrali izprva 65, pozneje pa okrog dve
sto. Podpisali so med drugim Beneševa,
Capek, Fischer, Götz, Herben, Hora, Kop-
ta, Langer, Mahen, Majerova, Nejedlý,
Neumann, Nezval, Olbracht, Peroutka, Pi-
ša, Šalda, Šramek, Tilschova, Toman,
Vandura i. dr. Niso pa podpisali n. pr.
Bezruč, Hilbert, Arne Novak, M. Rutte,
tudi ne katoliški pisatelj (n. pr. Jaroslav
Durych) in pesniki zemlje (razen Carko).
Manifest, ki je izzval razne reakcije tudi
v dijaških vrstah (tako je Zveza češkoslo-
vaškega dijaštva podala izjavo, v kateri
pravi, da pisatelji niso razumeli dijaštva),
je vzbudil v listih silne polemike. Od dne,
ko je izšel (28. novembra) so imeli listi
dovoj izdatnega polemičnega gradiva. Iz-
med prijateljev je skušal osmešiti manifest
Medek, zaradi česar so ga iz vrst »levice«
nezaslišano napadali. Spregovorilo je tudi
več drugih prijateljev, ki so opozarjali na
to in ono stran manifesta, zlasti na gro-
teskno dejstvo, da so manifest, ki kliče
po večji demokraciji, podpisali tudi komu-
nistični pisatelji; ali je potemtakem ne-
iskren njihov boj za demokracijo? Iz dru-

gega tabora so odgovarjali Capek, Hora,
Piša in drugi. Toda predvsem so se pole-
mik zastran manifesta oprleji popoldanski
listi, zato ni čuda, če je boj dobival
že kar buljvarne značaj.

Nato je dne 8. decembra nastopila s
svojim manifestom druga skupina čeških
pisateljev, ki je naposled tudi zbrala ka-
kih dve sto podpisov. (Lahko si mislimo,
koliko prisiljenost se je bilo zbralo ob
prvem in drugem manifestu, ljudi, ki jih
doslej nihče ni štel med pisatelje. Potem-
takem šteje češka literatura vsaj štiri sto
književnikov, a cela vrsta res pomembnih
posatelev ni podpisala ne tega ne onega
manifesta). Drugi manifest vabi, naj ne
pozabimo tradicij, naglašajo potrebo zvesto-
be narodnemu duhu, odklanja delitev lite-
rature po političnih vidljivih na levo in de-
sno (zakaj merilo bodi samo umetnostna in
moralna vrednost). Manifest pozdravlja
dejstvo, da se v mladini znova prebujata na-
rodna zavest. Gotovo je zanimivo, da so
ta minifist, ki prav za prav prinaša po-
zdrave dijaški mladin, podpisali po večini
starejši pisatelji. Med drugimi Borecky,
Dyková, Ignat Herrmann, Horthy, Jelínek,
Jesenská, Klišterský, Krupička, Machar,
Preislová, F. S. Procházka, Svoboda, Re-
nata Tyršová, Adolf Veselý i. dr.

Ta manifest je bil v splošnem sprejet
dokaj mirno. Morda so se že ob prvem
manifestu strasti dovolj izbruhale, desi-

Domače vesti

Nj. kr. V. knez-namestnik Pavle je bil povisan v čin konjeničnega polkovnika. Ukaz o povisanju objavlja prva letošnja številka »Službenega vojnega lista«. V br: gadne generale so povisani polkovniki: Dragica Pandurovič, Borisav Golubović, Milenko Varjačić, Gjorgje Bulić, Antonij Stojić, Milutin Zupančič in Dušan Božić. V kapetane fregate: Josip Patarka, Antoon Gatin, Hlaciand Mundorfer in Vladko Narič. V kapetane I. stopnje: Marjan Zmavec pri topništvu, pri pešadiji pa Peclj Drag, Ferdo Muslovič, Jakob Zerer, Vladislav Sobek, pri topništvu Oskar Beštal, pri konjenici Vladimir Gradnik, pri inženjeriji Branko Šuster in Ivo Božić, pri letalstvu Pavle St. Anton Šuh, Branko Faneš, Franjo Rebernik, v saniteti dr. Viktor Pon in dr. Pavel Loboda, pri avio-vozu Dragotin Varl, pri orožništvu Adolf Feldm, v strojništvu Ivan Varljen, Josip Plišah in Adolf Čizmek, pr. »Dravstvu v mornarici dr. Anton Stor, napredoval je tudi Anton Sparovec Kapetana II. stopnje sta postala: pri pešadiji Feliks Predan in Josip Majer, poročnika bojnega broda pa Pavle Zupan in Franjo Raš.

10% POPUST

pri nakupu smuči in opreme, dokler ne zapade sneg! Stane Dergane, družba z o. z., Ljubljana, Gospodarska 2, Pred škofijo 20, telefon 3134 in 2804. 954

V spomin na viteškega kralja Aleksandra so knjiški meščani sklenili, da zgrade gimnazijsko poslopje, ki bo nosilo njegovo ime. Odbor je zbral doslej 28.000 Din ter se zbirala akcija nadaljuje. Knji bo na ta način prišel do gimnazijskega poslopja ter bo ponovno zahteval, da se v njem zopet odpre nižja gimnazija.

Filmska ekspedicija v Dalmaciji. Iz Trsta je prispela v Split filmska ekspedicija »Ufe«, ki odputuje dalje v Dubrovnik in Trebinje v svrhu snemanja velikega filma »Cigan baron«. Snemali bodo v okolici Trogira, Trebinja in Dubrovnika. Ekspedicija ostane v Trebinju 35 dni in šteje 270 oseb.

Železniške legitimacije podaljšane. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani sporoča: Z odlokom prometnega ministra od 3. t. m. se podaljša veljavnost legitimacij aktivnih državnih namestencev, ki jim je potekel rok veljavnosti 31. decembra 1934, do zamenjave z novimi legitimacijami najdalje do 31. marca t. l. Po istem odloku velja v letu 1934. izdane legitimacije za poklicne novinarje do 1. februarja 1935.

Za napredovanje turizma. Ministretvo za kmetijstvo je odobrilo potrebne kredite za zgradbo večjega števila planinskih koč v Zetski banovini v svrhu pospeševanja turizma in tujskega prometa. V ostalih banovinah bo zgrajenih več takih koč, ki so potrebne zlasti v planinskih naseljenih krajih.

Dve novi postajališči bosta odprta za potniški promet v nedeljo 6. t. m., in sicer: Tezno in Vrhnika-trg. Obe postajališči sta opremljena za odpravljanje potnikov, prtljage se prevzema za prevoz je proti doplačilu. Prva potniška vlaka se bosta ustavila v nedeljo na Teznu ob 9.06 proti Mariboru in ob 9.45 proti Zidanemu mostu. Na Vrhniko-trg pa bo prvi vlak prišel ob 14.38, odjeda pa bo ob 17.24. H kartam Vrhnika-trg se bo pobiralo do nadaljnjega 1 Din dodatka v korist vrhniške občine.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebavnih privede uporaba naravne »Franz Josefove« gredice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, ki preidejo v kri.

Letalsko zvezo z Egiptom bomo imeli od letošnjega poletja dalje. Luftthansa odpre s trimotornimi aparati tipa Junkers 52 redno pošto in potniško linijo od Berlina preko Dunaja in Zemuna čez Solun in Atene v Kairo. Vsako letalo bo lahko poselilo 18 potnikov in 2000 kg robe in pošte. Pot od Berlina do Kaira bo trajala 16 do 17 ur efektivnega letenja. Zveza bo dvakrat v tednu.

Prvi kataster privatnih zgradb v Bosanski krajini. Po vseh krajih vrbaske banovine so začeli te dni sestavljati kataster privatnih poslopij, ki ga doslej še ni bilo v teh krajih. Popisovanje poslopij in sestavo katastra so poverili strokovnjakom.

JAVNA SODNA DRAŽBA

se vrši do 6. januarja 1935 dnevno od 9. do 12. in od 14.15. do 18. v trgovini »Jugosport«, prej A. Rasberger, Miklošičeva cesta 34. Gramofoni, plošče, radijski aparati, zvočniki, radijske potrebščine, veliki gramofoni za kavarno, koncertne dvorane itd.

Časni listi so ga kajpak pozdravljali, lečarski tisk pa se je v tem primeru zadržal taktiko: ali je šel mežec preko njega, ali pa ga je sprejel rezervirano. Očitno tudi zaradi tega, ker položaj sam sili slevico, da se nagibije k čestitv in prerojenemu nacionalizmu. Prav za prav je to edina korist, ki jo imamo od manifestov (drugače popolnoma nepotrebnih, kajti potrebnejše in trajnejše od vseh manifestov so resnične, močne, vodilne umetniške stvaritve).

Na mah so se pojavila prava tekmovalna za nacionalizem. Kdor pozna češke literarne razmere, se mu mora ta pojav zdeti nezalostan, kar revolucionaren: prvi govori slevica brez despektu o nacionalizmu! V tej smeri se je torej pričela umikati!

Dr. Josef Knap (Praga).

Iz kronike

»Slovanska Revue«. Izšel je drugi snopč nove slovanke revije. ki jo izdaja A. K. Štalo v Pragi v glavni redakciji prof. dr. B. Vydre. Kakor prvi zvezek, prita tudi ta o širokopolnostni izdatnosti in urednikov, o njih trdnem stremiljenju, da ustvarijo slovanski mišl res reprezentativno na glasilo. Sotrudniki se oglašajo iz vseh slovanskih dežel. Prostor nam ne dopušta, da bi podrobno navedli vsebino tega o. zvezka zvezka. omenjamo samo jugoslavsko: Tu imajo kritično poročilo o avtorizaciji

»Udruženje geometrov in geodetov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana, va bi vse svoje člane, da se udeležijo rednega letnega obnove zborna, ki bo dne 6. januarja 1935. ob 10. uri dopoldne v prostorih katastrske uprave v Ljubljani.

»Pojasnilo«. V svoji izjavi, katero je priobčilo »Jutro« v šte. dne 1. t. m. pod naslovom »Nov izpad SUZORJA proti nameščencem«, sem dejal med drugim, da uživajo člani bolniške blaginje Trgovskega bolniškega in podpornega društva vsaj primernejšo zdravniško oskrbo, kakor je pri okrožnih uradih. Ker bi mogla ta navedba vzbuditi v javnosti vtis, da je zdravniška oskrba pri okrožnih uradih neprimerna za njihove zavarovance, izjavljam, da nisem hotel s tem dati izraza temu očitku, ker sem prepričan, da je sedaj ureditev zdravniške službe pri okrožnih uradih za njihove zavarovance zadovoljiva in odzvarajoča v skrajnih možnih mejah razvoja. S svojo izjavo o »primernejši zdravniški službi pri bolniški blaginji TBPD« sem hotel poudariti stare težnje privatnega nameščenstva, ki želi lastno od delavstva ločeno zdravniško oskrbo z višjimi dajatvami.

Dr. Janko Koestl.

»Preseljevanje bolnikov iz beograjske umobolnice. Ker so oddelki beograjske umobolnice spet prenapolnjeni, bodo v prihodnjih dneh poslani še 120 bolnikov v novo urejeno umobolnico v Mostovini. Tja so že spomlad poslali 280 bolnikov iz beograjske umobolnice. Po drugi preselitvi bo v beograjski umobolnici ostalo še vedno 500 bolnikov.

»Od tobaka živi pri nas 200.000 ljudi. V zadnjem času, ko je monopolna uprava preuredila nekatere vrste cigaret in napel izdala tudi denikotinizirane cigarete »Vardar«, so bile potrebne tudi razne preureditve v največji tobakarni v Nišu. Ta tovarna spada med največje obra te svoje stroke v vsej Evropi. Tudi neka tere druge naše tobakne tovarne so velika podjetja, zanimivo pa je to, da živi pri nas od tobaka preko 200.000 ljudi! Med nje

DANES PREMIERA ZA JUGOSLAVIJO

MUZEJ ŽIVIH LUTK

Slavni svetovni režiser Michael Kertez nam je ustvaril umotvor, ki ga mora vsak videti!

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri

Vsled ogromnega zanimanja preskrbite si vstopnice v predprodaji od 11.—1/2 13. ure!

spadajo poleg producentov ter osebja v tobaknih tovarnah in skladiščih tudi prodajalci. Samo malo-prodajalcev je preko 40.000. Od osemih naših tobaknih tovarn, jih izdeluje cigarete: v Nišu, Sarajevu, Ljubljani, Travniku, Mostarju in Banji Luki. Pri vsaki tovarni so velika skladišča gotovih izdelkov, poleg tega pa so še velika monopolna skladišča v Beogradu, Zagrebu, Novem Sadu, Smederevu, Bosanskem Brodu, Baru, Sušaku in Skoplju. Cigarete, ki ležijo v skladiščih preko pol leta, se morajo vrniti tobaknim tovarnam v predelavo in se takih teh cigaret uporablja potem za cigarete nižjih vrst.

»Na Jadranu imajo pravico pomlad. Tudi najstarejši prebivalci Šibenika ne pomnijo tako lepega vremena okrog Novega leta. Nihče ne nosi zimске suknje. Nekatera drevesa so se razcvetela in če ne nastopi prehud mraz, bodo plodovi dozoreli. Izkušeni ljudje pa pravijo, da po taki dolgotrajni vedrini rado v februarju in marcu nastopi slabo vreme.

»Italijani ribarijo v naših vodah. Ze star je pri naših ribičih na Jadranu prepogor: Kamor enkrat pridejo Italijanski ribiči, tam niti dna ne najdejo več. Nedavno so prišli tri velike laške motorke v bližino Kornatskih otokov in neverjetno pridno ugrabljale ribe. Čim pa so Italijani opazili naše ribiče, so hitro dvignili mreže in pobegnili proti Jakinu. Kolikor so mogli naš ribiči videti, so Italijani odnesli zelo bogat plen.

»Kolesar je povozil mladenko. Na Silvestrovo zvečer se je pripetila na cesti iz Lesc na Bled huda nezgoda. Okrog 19. je šla hči upokojenega železničarja Pogačnika iz Lesc s svojo prijateljico Mikčevno na Bled k večerni kinematografski predstavi, ko je zdajci pridivil izza prvega ovinka pri Lescah po strmim klancu neki kolesar, se zaletel z vso silo v mladenki ter ju podri na tla. Mikčeva je kmalu vstala, a Pogačnikova je obležala nezvestna. Kolesar jo je odkuril kar dalje proti Bledu, ne da bi se zmenil za ponesrečenko. Pustil pa je na kraju nesrečo škatlo, v katerem sta bi

»Hrvatska moderna lirika«, prevod Bonifacije »Ode dedut, belečko o stoletnici zagrebškega gledališča, pregled političnih dogodkov v Jugoslaviji, članek dr. Vajsa o Zvonimirovi spominski plošči v Baški na Krku, poročilo Nikole Zice o kongresu slovanskih stenografov, beležko o šestdesetletnici Ksaverja Meška itd. — Posebno zanimivo so v tem zvezku članki iz kulture Poljakov, Ukrajincev in Lužičanov, prevodi iz pesnitev Kirila Hristova, gospodarski članek o polarnih krajih »Morje belih udežev«, Ed. Müllerja premotiviranje jugoslov. češkoslov. gospodarskih odnosov itd. Skratka: »Slovanska Revue« je informativno zelo pestra in živahna, lepo opremljena, obilno ilustrirana in je vredna priporočila vsem, ki jih zanima življenje slovanskih narodov. Želeli je samo, da bi ostala na sedanjih višini.

Češka knjiga o poljski literaturi. Kot 21. zvezek svoje zbirke »Politička knjižovna« izdala praška založba »Orbis« skoraj 400 strani obsegaajočo knjigo češkega polonista, univ. prof. dr. Karla Krejčega »Poljska literatura v vireh revolucije«. Uvod tej knjigi je napisal v poljskem jeziku Marjan Szyskowski, ki poudarja pomen češke polonistike in posebej še dela dr. Krejčega. Pisec si je izbral za predmet znanstvene analize 1. 1905 in je raziskal, kako se je revolucija leto odražala v poljski književnosti. Naloga ni bila lahka, a rezultat je obsežen in čila zanimiv. Dr. Krejč je v svojem spisu podal nekaj prežetov, ki v svojem literaturni vsaj v kolikor gre

Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer

nadvse zabavna komedija:

MALA TRAFIKA

Hčeri njene ekselence

Katica Nagy, Willy Fritsch, Adela Sandrock, Hansi Niese, Hans Moser

ZVOČNI KINO IDEAL

Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

la dva ziva goloba. Mikčeva, ki ni bila poškodovana, je ustavila gostilničarja g. Iv. Hajriherja s Koritnega, ki se je tedaj peljal po cesti z vozom proti domu. G. Hajriher je naložil Pogačnikovo na voz in jo peljal domov v Lesc. Iz Radovljice poklicani zdravnik je ugotovil več ran. Ni izključeno, da ima ponesrečenka hude notranje poškodbe. Nepredvidnemu kolesarju so že na sledu.

»Pri plesanju kola je ustretil lepoto. V Jasenovcu so po večernih plesali kolo. Podnarednik Stjepan Dragič, ki je prišel na dopust, je na pobudo drugih fantov začel streljati iz samokresa. Po nesreči je zadel lepoto Kato Matjaševičovo v grudi in se je na mestu zgrudila mrtva.

»Silovit napad ranjenega neressa. V planini Vitešu onkraj Sarajeva je lovec Hasan Kreko obstrelil velikega neressa. Ranjena zver je tedaj začela napadati Hasana, ga podrla in mu odtrgala več kosov mesa s telesa, slednjé pa nezvestnega zavlekla streljaj daleč v gozd. Pravčasno so ranjenca še rešili tovariši in ga spravili v bolnišnico.

»Družinska drama v Sarajevu. Sarajevski trgovec Selmo Dervišević je areal na ulici svoje 18letno ženo Sejmijo, ki ga je bila pred nekaj dnevi zapustila. Pozval jo je s seboj Ker ga ni ubogala, ji je zasadi nož v prsi in jo ranil še dvakrat na roki. Nezvestno in močno krvavečo se Sejmijo v brezupnem stanju preneljal v bolnišnico, moža pa so spravili na policijo.

»Iz kriminalne statistike Zagreba. Laní Zagreb ni bil področje velikih krvavih zločinov in tvorijo največji del kriminalne tatvine. Vlomil, ponesrebe in sleparije

bujejo po naših cestah in stopniščih, in sicer 29 letni Saiko Dizdarevič iz Tuzle. Po kratkem oklevanju je Saiko prišel s vso renico na dan. Kakšna dva meseca pohaja po Sloveniji in prosti milih darov. Na tem romanju je v ponedeljek popoldne okrog 3. stopil v neko nezaklenjeno stanovanje na Starem trgu. Nikogar ni bilo doma, na stolu v sobi pa je stal kovčeg kakor nalašč pripravljen zanj. Vzel ga je s seboj. A še predno je utegnil pogledati, kakšno bogastvo krije v sebi, ga je ustavil stražnik na mostu Oškodovanka, služkinja Marija Guzeljeva je kovčeg medtem sicer pogrešila, a je mislila, da ga je najbrž kam spravila njega gospa in se ni dalje zanimala za stvar. Šele ko so ji s policijske uprave javili vso zgodbo, je presenečena spreviedla, da bi bila kmalu ostala brez oblek in perila.

»Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

»Pravoslavni cerkveni božični obredi. Ob priliki pravoslavni božičnih praznikov se bodo vršili cerkveni obredi v pravoslavni kapeli po nastopnem redu: v soboto 5. t. m. na Tucin dan ob 18. bdenije v kapeli; v nedeljo 6. t. m. na badnji dan ob 9.30 sv. liturgija v Kranju in na Golniku, ob 17. večerna molitev v ljubljanski kapeli; v ponedeljek 7. t. m. na prvi dan božiča ob 5. jutrenja, ob 10. sv. liturgija, ob 17. večerna molitev; v torek 8. t. m. na drugi dan božiča ob 7. jutrenja, ob 10. sv. liturgija, ob 18. bdenije; v sredo 9. t. m. ob 9. blagodarjenje za Nj. Vel. kraljico mater, ob 10. sv. liturgija.

»Ni pravega božiča brez slovenske božične pesmi. Posebno toplo je človeku pri srcu, kadar začne naše stare božične Ciril-Metodove pevski zbor pri Sv. Kristoforu v novi cerkvi sv. Cirila in Metoda odpet v soboto 5. t. m. ob 10. uri petnajst starih slovenskih božičnih pesmi. Vse izbrane pesmi so umetniško neoporečne, dasi preproste, večji del tudi še docela pozabljeni. Zato bo koncert tem zanimivejši. Vabimo občinstvo h temu koncertu. Spored je čisto drug od onega, ki ga je ta zbor izvajal na novejša leta dan v ljubljanskem radiu.

MONUMENTALNEGA FILMSKEGA VELEDELA

V NARAVNIH BARVAH

KAKRNEGA LJUBLJANA SE NI VIDELO

MUZEJ ŽIVIH LUTK

Slavni svetovni režiser Michael Kertez nam je ustvaril umotvor, ki ga mora vsak videti!

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri

Vsled ogromnega zanimanja preskrbite si vstopnice v predprodaji od 11.—1/2 13. ure!

latovi in vlomilci so odnesli lani v Zagrebu težke milijone. Veliko večino povzročiteljev zločinov je policija spravila na varno, brez uspeha pa še vedno zasleduje nekaj najdržnejših vlomilcev. V splošnem je kriminalna statistika lanskega leta dokaz znatnega napredka javne varnosti.

»54 prestopkov mladega pesnika, bivšega arhivarja. V Beranah je bil lani odpuščen iz službe sodni arhivar Radovan Lazarevič znan tudi v širšem krogu kot pesnik. Preiskava je spravila na dan, da se je 54 krat pregrešil pri pobiranju take. Bil je silno reven in je moral vzdrževati mater in sestro. Preteklo sredo je stal pred malim senatom, sodba pa bo izrečena danes.

»Spet konja s kolesjem. Iz Mirne peči na Dolenskem nam javljajo, da je v Silvestrovi noči neznan moški odjedal izpre neke hiše konja s kolesjem. Ukradeni konj je rdečkaste barve, koleselj pa je pleškan temnozeleno. Okradeni gospodar trpi 3500 Din škodo. Podjetnega neznanca najbrž ne bo težko izslediti, ker je razen tega, da je opis plena že javljen vsem orožniškim postajam in policijskim oblastvom v banovini, tudi o njem toliko znano, da je bil obložen v rjav usnjat suknjič.

»Prijeten popotnik iz Bosne. Na Silvestrovo popoldne je stražnik na št. Jakobskem trgu ustavil mladega Bosanca, ki je v vlek s seboj tekal kovčeg. Na policiji se je izkazalo, da je aštrinec eden tistih bosanskih romarjev, ki jih vsak dan sre-

»Velik muslimanski praznik. V ponedeljek 7. t. m. se začne veliki letni praznik muslimanskih vernikov Ramadan-Bajram. ki bo trajal tri dni. Zasebni državni mesečni muslimani v tem času ne bodo delali. Bajramske molitve bo opravil v ponedeljek jutraj ob 7.30 za vojake in meščane muslimanske vere vojaški imam g. Ahmetasevič, in sicer v posebno urejenem prostoru vojašnice vojvode Mišića, Metelkova ulica. Muslimani se vabijo, da prisostvujejo molitvam.

»Umrl je na Vidovdanski cesti 9. bivši krojaški mojster g. Jakob Slovnik v 72. letu K večnemu počitku ga bodo spremlili danes ob 16. Blag mu spomin, žalujemo nam iskreno sožalje!

»Sestra nameste brata tri leta v kadetnici v Dunajskem Novem mestu! In zopet se boste lahko nasmejali do solz, kajti »Ljubavni regiment« najboljši, najzabavnejši in najveselejši film. Vsak, kdor je ta film že videl, nima besed, da bi mogel dovolj pohvaliti vsebino, igrance, muziko, šlagerje, zabavne dvotipe itd. Opereta z najboljšimi šlagerji in očarljivo muziko najpopolnejšega komponista Roberta Stolza. V glavnih vlogah znani ljubimci Dolly Haas, Gustav Fröhlich, Tibor v. Halmay. Vstopnina je pa najnižja Din 3.50, 4.50, 5.50, 6.50, tako da je ogled tega filma vsakomur mogoče! Torej danes in jutri ob 14.15 popoldne vsi k ZKD filmski predstavi v prostorih Elitnega kina Matice.

»Kraljica ročkov se bo volila v soboto 5. januarja v veliki dvorani Kazine na 11. Obtrniškem plesu.

»Dve Marički, pravljeno igro s petjem, godbo in plesi v 6 dejanjih bo uprizorilo društvo »Tabor« v nedeljo 6. t. m. ob 10.30 dopoldne v dvorani »Delavske zbornice«. Vstopnina neznanat. Predprodaja vstopnice eno uro pred pričetkom. Igra je zelo lepa. Starši, privedite svojo dečo!

»Posebnost svoje vrste bodo robljki z obtrniškimi grbi, ki jih je pripravilo Obtrniško društvo v Ljubljani za udeležence 11. Obtrniškega plesa, ki bo v soboto 5. januarja v veliki dvorani Kazine.

pri nas znane in v splošnem dokaj lepe »Jahrbücher« nemških založništva, kakor so S. Fischer, Insel in druga. Tudi letošnji »Almanach Kmenec« je v zvezi s tem letom obilen (400 strani) in opremljen skoraj bibliotičsko, kar je pravo čudo ob nizki ceni te vzorno natiskane in ilustrirane knjige. Vsekar je »Almanach Kmenec« prikupen in zvest vodnik po najnovejši češki knjižni produkciji, obenem pa najlepša in najkulturnejša propaganda, kar so si jo mogli napraviti v »Kmenec« organizirani založniki. — Iz vsebinsko mnogovrstnega almanaha bi navedli predvsem štiri članke: o knjigi v sodobnem življenju, ki so jih prispevali Durych, K. Capek, Josef Hora in Vl. Vančura. K. Capek je tudi v tem vprašanju zadel v črno: »Nismo na pravi poti, če mislimo samo na to, kar lahko ta ali ona knjiga pove današnji dobi, prej je treba temeljito pogledati, kaj ta knjiga s'lo h pove...« Pri čitanju ne iščimo »sodobnega človeka, marveč sploh človeka, ne stikajmo za dnevnimi senzacionalni, marveč iščimo lepoto, v kateri se izraža kaščen traden in splošen zakon.« — Tej anketi sledi dolga vrsta kratkih, bistro napisanih član kov iz peres prvovrstnih pisateljev in kritikov; vsi poročajo o novih izvirnih knjigah ali o važnejših prevodih Dostojen prostor zavzema tudi primeri dobre lirike: članke spremljajo številne karikature, ob koncu je serija ilustriranih prilog. Skratka: priložnostna publikacija, ki presega krog enega leta; propaganda za knjigo, ki je knjiga v najresnejšem pomenu besede!

Smučanje prijetnejše s SETA vložki v čevljih.

Iz Celja

»Drž. krajevna zaštita dece in mladine je naklonila vsem štirim celjskim narodnim šolam za prireditve božičnih podpor v znesku 12.000 Din in ne 20.000 Din kakor je bilo včeraj objavljeno.

»Brezposelnost. Dne 31. decembra je ostalo v Celju v evidenci 588 brezposelnih (553 moških in 35 žensk) naprav 545 (509 moških in 36 žensk) dne 20. decembra.

»Lastniki pasov naj čimprej nabavijo pri mestnem računovodstvu pasje znamke za l. 1935, ker bi morali pozneje plačati dvojno pristojbino.

»Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 »vočni velenim« »Zvoki mladosti« in zvočni tednik.

Iz Maribora

»Slovenska starokatoliška cerkev. Cerkevna občina bo imela v nedeljo 6. t. m. po službi božji ob pol 11. v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru letni občni zbor s običajnim dnevnim redom. Člani vabljeno!

»Mariborski slikarji razstavljajo. Po zaključeni mariborski razstavi se pripravljajo mariborski slikarji in kiparji, organizirani v tukajšnji »Brazda«, na razstavo, ki bo v drugi polovici t. m. v Murški Soboti. V načrtu so razstave tudi v drugih večjih krajih našega podeželja.

»V navalu seč. Finančni odsek občinskega odbora ter ravnateljstvo in uprava svet Mestnih podjetij so pričeli po Novem letu s temeljitim obravnavanjem novega proračunskega osnutka mestnega zaklada in Mestnih podjetij. Seje se vršijo večer za večerom in je razpravljanje s strani naših komunalnih politikov temeljito in živahno.

»156 : 176. V preteklem letu je mestno poglavarstvo izdalo za Maribor 156 novih obrtnih in trgovskih dovoljenj, izbrisalo pa 176. Številke pravijo, da je bilo v preteklem letu izdanih največ obrtnih pravic za trgovinske obrate in sicer 67, takoj za tem so obrtne pravice za rokodelske obrte (51), 33 obrtnih pravic je bilo izdanih za obrt, ki se izvršujejo na podlagi dovolila, 5 obrtnih pravic pa za industrijski obrt. Izbrisanih pa je bilo 31 obrtnih pravic za obrt, ki se izvršujejo na podlagi dovolila, 28 obrtnih pravic za rokodelske obrte, 83 obrtnih pravic za rokodelske obrte ter 44 obrtnih pravic za trgovinske in ostale obrte. Kakor kažejo številke je pri tem najhujše prizadeto rokodelstvo. 32 rokodelskih obratov je ugasnilo...

»Ustrezno. Prebivalci Fochove ulice so se delj časa pritoževali zaradi pomanjkljive razsvetljave. Na svoji predvčerajšnji seji je ravnateljstvo Mestnih podjetij sklenilo, da se v omenjeni ulici na križišču Beograjske in Dalmatinske ulice napelje električna razsvetljava. Ker bo istočasno poveljstvo 32. topniškega polka poskrbelo za boljše ureditev dosedanje razsvetljave, bo s tem željam stanovalcev dokončno ustrezno.

»Pavica, sraka, kobila, lev, medved itd. v teatru. Za krstno predstvo Golouhovega odrskega dela »Od zore do mraka« se vršijo v gledališču temeljite priprave. Zasedba posameznih vlog bo: pavica Starčeva, leica Kraljeva, kobila Zakrajškova, sraka Gorinkova, sinica Barčeva, jerebica Savinova, lev Grom, medved Gorinsk, slavec Nakrst, osel P. Kovič, konj Furjan, jastreb Skrbinsk, kalin Blaž. Krstna predstava bo v kratkem.

»Januarske muhe: hrošči in vilojice. Ključavničar Anton Skrinjar s Pobrežja je ujel rjavega hrošča, ki je ukaal Novo leto, in ga prinesel pokazat v naše uredništvo. Učenka meščanske šole Ljudmila Kovačič pa je na nekem travniku v št. Petru natrgala sopek prijetno duhtečih vijolic in ga prinesla pokazat v naše uredništvo.

»Vse koče prazne. Letošnja mlá s'ma ne gre v račun pohorskega tujskega prometa in turizma. Tako slabe prekomenske frekvence kakor je letošnja, naše pohorske postojanke že dolgo ne pomnijo. Izguba je precejšnja.

»V bedi in pomanjkanju se je zrušila na Kralja Petra trgu 21letna brezposelna natakarka Gabriela Nemčeva. Nezvestnost so jo prepejali v splošno bolnišnico.

»Vojska bo... Z novim letom je mestna občina uvedla za posamezne bencinske črpalke mesečno najemnino 1000 Din. Tudi se pripravila nov, sodoben pravilnik, ki bo urejeval vse potrebno glede postavljanja bencinskih črpalk, kakor se je s posebnim pravilnikom uredilo

»Saldur zápisnik«, osebna revija slovečega kritika F. X. Salde, ki smo jo že ponovno obravnavali na tem mestu in o kateri obširne poročila tudi najnovejši »Ljubljanski Zvon«, je priložila v decembrskem zvezku Saldove misli k najnovejšim dogodkom, ki o njih danes razpravljajo dr. Josef Knap: »Stát a ulice«. Gre za stališče nasproti demonstracijam, ki so dale neposredni povod za pisateljski manifest. V članku »Pismo Boh. Mathesijcu polemizira Salda s svojim kritikom glede individualizma v književnosti. Zanimivo je predavanje »Najnovejša češka lepa proza«, ki skuša v omejenem obsegu kritično pretrstati, karakterizirati in vrednotiti češko prozo od Jiráskova do najnovejših pojavov. Članek o mladem pisatelju Capu, dve pesmi in dve beležki zaključujejo novi zvezek te pomembne revije.

Dr. Karel Hojn, Alois Raša. V zbirki Stopami dejin (Po sledovih zgodovine), v kateri so izšli med drugim vojni spomini T. G. Masaryka, E. Beneša, H. W. Steeda, gen. Brusilova, Jana Hajsmána spomini na Mafijo, je založba »Orbis« pravkar izdala obsežno študijo o Aloisu Rašinu. Znaní čáki publicist dr. Karel Hojn je na več ko 400 straneh podrobno obdelal življenje, delo in dobo generalnega češkega finančnika, velikega politika in državnika dr. Aloisa Rašina. Dr. Horhova monografija o Rašinu ni toliko življenjepisa, kolikor natančna študija o političnem okolju v katerem se je gibal dr. Rašin o njegovih političnih idejah, državnih sposobnostih ter narodno-gospodarskih načrtih in delovanju. Tako je

vprašanje koevov. Doslej so lastniki ben-
cinskih črpalk plačevali mesečno po 100
Din. V vrstah lastnikov benecinskih črpalk
je nastalo vznemirjenje zaradi porivanja
najemnine, ki jo je po mestna občina do-
ločila po merilu benecinskega odjema.
Vojska po ne bo huda: plačati bo treba.

— Vlegeti se je v posteljo in čakal na
smrt. 32letni brezposelni mizarar Josip
Bogatia iz Breznoje pri Poljani
nah je prišel v Maribor iskat dela. Za-
man... Najel si je sobo v Vohovi gostilni
na Koroski cesti, prinesel s seboj 2 kg
oglja, ki ga je naloženega v umivalniku
zanetil s papirjem. V postelji je potem
čakal na smrt. Okoli polnoči pa je go-
stiličarka začutila strupen ogeljen plin,
ki je ubajal iz Bogatinove sobe. S silo so
odprli vrata in našli Bogatina nezvest-
nega. V bolnišnici se bori s smrtjo.

— Nevarna pljača je očetna kislina
Po njej je segel delavec Rudolf R. iz Zr-
kovske ceste na Pobrežju in se onesve-
stil. Prepeljal so ga v splošno bolnišnico.
Za tri dni pred tem je okoli pripovedoval,
da si bo vzel življenje.

— Konec 60 let stare opice. Kdo v
Mariboru ni poznal Scherbaumove opice,
ki so jo Mariborčani vseh starosti in po-
klicov hodili na dvorišče gledat in krmiti?
Včeraj jutraj je poginila. Gaštelj Zieringer
bo opravič svojo dolžnost.

— Dvonožni podstrešni podgane so v
zadnjem času živahnega na delu. Krad-
ljivci in avdiorci. Včeraj so vdrl v po-
strešje hiše pokojnega sreskega načelnika
Ivana Forčiča v Maistrovi ulici, s
silo so odtrgali žabice na vratih ter od-
nesli raznega perila v vrednosti nad
1000 Din. Potem so ukradli učiteljici Ani
Ažmanovi, glasbenemu učitelju Ubaldu
Vrabcu in poštni uradnici Elzi Novakovi
razne obleke in perilo. Daktiloskopi Grobin
je izvršil posnetje prstnih odtisov.

— Na dnu mariborskega življenja...
Včeraj smo prinesli nekaj števil in mari-
borskem kriminalu, ob katerih je bilo
razvidno veliko delo, ki ga vrši kriminal-
ni oddelki. Prav posebno obsežno in veliko
pa je delo, ki spada v delokrog moderno
urejenega daktiloskopskega oddelka. Iz-
vršenih je bilo 3154 sil različnih politič-
nih in kriminalnih zločinov ter prstnih
odtiskov sumljivih ljudi. Daktiloskopi-
ranj je bilo 439 oseb. Z daktiloskopski-
mi in fotografskimi pripomočki se je iz-
vršil ogled na krajih zločinov v 53 prime-
rih. S policijskim peom je bilo zasledova-
nih 21 zločincev, identifikacija na podla-
stih prstnih odtisov se je izvršila pri enaj-
stih osebah, od tega je bilo pet oseb, ki
so bile navedle krivno ime.

— Z naših planin. Seniorjev dom: ob
7. jutraj — 3 C. 20 cm novega pršila na
staro podlago 10 cm. Peca: ob 7. jutraj
— 4 C. vreme mirno, 80 cm pršila, smuka
ugodna do 1500 m.

Iz Kranja

— Parastos za blagopokojnim Viteškim
kraljem Aleksandrom I. Ujedinjenim v
Kranju. V nedeljo 6. t. m. bo imel pravo-
slavni paroh iz Ljubljane ob 9.30 dopoldne
v Narodnem domu službo božjo (sv. liti-
rgijo) za pravoslavne vernike, ob 10.30 pa
svečani parastos za blagopokojnim kraljem.
Uprava parohije prosi svoje pravoslavne
vernike, da se tega prvega pravoslavnega
obreda v Kranju polnoštevilno udeležijo. Va-
bi se tudi ostalo občinstvo, posebno k sve-
čnemu parastosu za blagopokojnim kra-
ljem.

Z Jesenic

— Otvoritev novih kavarniških in re-
stavracijskih prostorov. Podjetni tvornikar
pletin G. Janko Novak iz Radovljice je na
novega leta dan otvoril novo kavarno,
vinotoč in restavracijo na Jesenicah. Vsi
lokalci so razkošno in praktično opremlje-
ni. Prostrana in svetla kavarniška dvorana
se ogreva s centralno kurjavo, ki je zava-
rovana z zloženimi marmornatimi kamni.
V dvorani in na balkonu je nameščenih
okrog 80 miz. Vse stene so obložene z naj-
finjšim lesom iz orehovih korenin. Tla so
posodov parketa, krasno so urejena stop-
nišča, posebno pozornost pa vzbujajo med
nami posnetki električna napeljava in
svetlobna telesa, kakršne najdemo le v
modernih lokalih velikih mest. Vse je pro-
vrsno in praktično urejeno po dobrem
okusu lastnika in večji rok arhitekta in
stavbenika. Pod kavarno so vinotoč, ma-
nufakturna trgovina in pekarna. V gornjih
nadstropjih in v dependanci je več lično in
komfortno opremljenih sob za tuje. Vsa
stavba je zgrajena v modernem slogu, ne
pročelje pa krasi kip sv. Janeza Krstnika
v nadnaravni velikosti, delo našega kipar-
ja Toneta Kralja. Zelo okusno so nareje-
ne v pritličju velike trgovske izločbe. Ze-
lo učinkovita je dalje svetlobna reklama.
S pročelja mogoče in moderne stavbe žari
ponoči v bajni rdeči električni luči, ki je
vidna daleč na okrog. Na dan otvoritve je
bil naval meščanov v kavarno izredno velik.
Jesenice so s tem modernim poslopjem na
zunaj mnogo pridobile.

— Sokolski oder na Jesenicah ponovi v
nedeljo 6. januarja ob 14.30 zadnjič Spi-
carjevo narodno operto v 4 dejanjih »Spo-
minsko ploščo«. Zveza v vlaki na vse strani
zelo ugodna.

nastala knjiga, ki nas ne poučuje samo o
Rašinu, marveč tudi o zadnjih desetletjih
črne in avstrijske politike tja do Rašino-
ve tragične smrti. Iz knjige dobivamo jasno
obris dr. Rašino-ve izredne osebnosti in
obene mnogo zanimivega gradiva o čiški
politiki od devetdesetih let do 1. 1923. zla-
sti pa o Rašino-ve finančni politiki. Dr. Ra-
šin sodi med največje čehoslovanske ose-
bnosti novejšega časa, v častno vrsto naro-
dnih voditeljev, kakor so Masaryk, Beneš,
Kramář, Štefánik. Studije o njihovem živ-
ljenju in delu niso nekritični slavoapevi pla-
čanih piscev, marveč znanstvene in kritične
analize njih dela in po svoji tehostnosti
preplevalni dokazi njih veličine. Čehom je
treba zavladati dvojce: da so imeli take mo-
že in da se o njih lahko piše tako mono-
grafije, kakor jih že imajo o Masaryku, o
Benešu in zdi o Rašinu. Z njimi se naj-
lepše plačuje moralni dolg, ki ga ima narod
do svojih voditeljev, a prihajajočim rodo-
vom se kaže vzor in izročilo stari ideali
in tradicije. Bilo bi želelo, da bi dr. Hocho-
va knjiga o Rašinu ležala tudi v knjižnicah
vseh slovenskih narodov kot eden izmed
pripomočkov za spoznavanje čehskega na-
rodnega karaktera in čehske politike v zgo-
dovinski dobi osvobodjenja ko je bil dr. Ra-
šin ena izmed osrednjih osebnosti.

Dražbi Karel Čapek je z romanom »Obi-
čajni životi« (Navadno življenje) zaključil
trilogijo, ki jo je začel z romanom »Hodu-
bale in nadaljeval s »Povetronom« (Znomo-
bnikom). — Opazna se oživljeno izpodo-
banje za spise Fr. Werflic, ki je že ponovno

Iz Tržiča

— Poklonitev na Opiencu. Tudi Tržiča-
ni se nameravajo pokloniti na grobu Vi-
teškega kralja. Potovanje bi se vršilo pred-
vidoma v mesecu aprilu ali maju. Dovo-
ljena je znižana vožnja in bi veljala z avto-
busom vred tja in nazaj približno 200 di-
narjev. Ta vsota se pa lahko plačuje tudi
v obrokih. Vodstvo izleta bo imel posla-
nec g. Lončar Ivan. Prijave sprejema g. De-
stovnik na sodišču.

— Strelska družina je v decembru po-
lagala svoje račune. Udeležba je bila zelo
pela, iz česar se da sklepati, kako malo
zanimanja je za ta viteški pokret. Iz po-
ročil funkcionarjev je bilo razvidno, da se
je odbor stalno trudil povzdigati zima-
nje za družino in pritegniti čim več ljudi k
sodelovanju. Toda vse zaman. Vse dolo je
bilo na ramah odbora, ki je opravljal po-
verjeno delo vestno in točno in dobil ob
koncu popolno razrešnico. Predsedstvo je
prevzel g. Vidic Franc, komandir. Sklenje-
no je bilo tudi članarino znižati na 15 Din
letno. Pod novim vodstvom želimo družini
največ uspeha.

— Kolo jugoslovanskih sester je za bo-
žičnico spet obdarilo večje število otrok z
oblačili. Predvsem je to zaslug dolgolet-
ne predsednice g. Polakove. Vsem daro-
valcem najiskrenejša hvala, saj so s svojim
darom pripomogli marsikomu do toplega
oblačila. — Tudi kr. banka upravlja je po-
slala letos za božičnico večjo količino daril,
s katerimi so bili obdarjeni najpotrebnejši
na meščanski šoli.

— Gasilska četa Tržič deluje že nad 50
let nadvse vestno in vzorno. Nešteto požar-
ov, ki jih je uspešno gasila, ima za seboj.
V četi deluje aktivno še par članov-usta-
novnikov društva. Točno se udeležujejo
vaj in sodelujejo tudi pri požarih. Najpo-
trebnejši med temi oanci so bili za njho-
vo priznanje denarno nagradjeni od gasilske
zveze. Ginjači nad tako veliko pozornostjo
so ob prilike obdaritve z velikim zadovolj-
stvom pripovedovali o prvih početkih gasil-
stva v Tržiču, o pripravah za gašenja in
drugo. Marsikatera anekdota na tedanjo
gašenje je zabeležila nadvse zanimiva pre-
davanja očanec od 76 do 84 let. Današ-
njim potrebam ne bi mogla četa biti kos s
svojimi stari gasilskimi pripravami. Treba
je bilo misliti na moderne sredstva.
In tako je četa vsako leto priredila razne
prireditve, katerih čisti dohodek je bil na-
menjen nabavi modernih pripomočkov. Se-
zona 1934/35 bo zaradi žalovanja ostala
brez vseh prireditev. Gasilska četa se obra-
ča na tržiško prebivalstvo s prošnjo, da po
svojih močeh pripomore četi nabavo naj-
potrebnejšega.

Iz Ptuj

— Kino bo predvajal v soboto ob 20.
in v nedeljo ob pol 19. in pol 21. »Srečo v
hiši«. Dodatek kulturni film in Foxov ted-
nik.

Muzej živih lutk

Film za ljudi močnih živcev! Tako pravi
reklama, ki to pot ni pretirana. Za film
si je družba Warner Bros izbrala fabulo,
ki drži gledalca od vsega početka do kon-
ca v atmosferi skrajne napetosti in ki se
stopnjuje od dejanja do dejanja. Krasen,
a pasiven muzej voščenih lutk zažge eden
izmed solastnikov, da pride na ta način do
zavarovalnine v višini 10.000 funtov. V go-
rečem muzeju obišči tudi mojster, ki je
oblikoval lutke, vendar vsega opočenega re-
šijo. Obe roki mu morajo amputirati, nje-
gov obraz je strašno izmaličen. Zato ob-
ljubi človeštvo svetlo.

V naslednjih letih izgine v New Yorku na
skrivnostni način več uglednih meščanov in
lepih deklet, a iz krematorijev in mrtvaš-
nic celo mrličji. Policija je brez moči proti
zločinom. V lovu za senzacijski poseže
v akcijo tudi mlada in podjetna reporter-
ka velikega newyorškega dnevnika, lepa
plavalca Glenda Farrellova, ki ji je sre-
ča mila. V novo ustanovljenem muzeju vo-
ščenih lutk odkrije po naključju gnezdo
zločinov, ki so razburjali ves New York. V
teku 12 let si je mojster, ki je postal žr-
tev požara, a živi pod spretno prikriteno
krinko, uredil nov muzej voščenih lutk, ki
jih ustvarja iz živih ljudi. Kdor sliči kaki
zgodovinski osebi, je zapadel pogubi: bla-
zni mojster ga s pomočjo pomagata, ki je
popolnoma pod njegovim vplivom, spravi
v svoje podzemne laboratorije, nato živega
poliva in prevleče z voskom. Vrvac ko
hoče svojo zadnjo žrtev, lepo rečelasko
Fay Wrayevo upodobiti za Marijo Anto-
neto in jo ima že na mizi, nad katero se
razliva vosek, priklenjen, vdere policija
ter reši nesrečno dekle in njenega zaro-
čenca, blaznega mojstra pa v boju ubije,
da sam pade v vrela tekoča vosek.

Film je tehnično dovršen in pomeni ve-
lik korak naprej v moderni filmski umet-
nosti: ves je namreč koloriran na poseben
način in mnogo boljše kakor smo bili to va-
jeni doslej. Gledalec prav nič ne bole oči.
ko zapusti kinematograf. Ta film bo v
Ljubljani predvajal od danes naprej Elitni
kino Matica. Opozarjamo: samo za močne
živce!

potrdil svoje stare simpatije do Čehov in
nedavno izjavil, da mnogo dolguje češki
kulturi. Po prevodu Werflovega armenske-
ga romana »Stirideset dni Mojzesova gorec
je založba »Sfinx« pravkar izdala prevod
romana »Geschwister von Neapel«. — Med
novimi romani vzbuja posebno pozornost
Vladislava Vančure »Konec starih časov«.
Vančura je znan pri nas po romanu »Reg
v Budimc«. — Pri Borovem so izšli spomini
anega izmed starejših pesnikov Antonia
Klosterskega. — Originalno pisateljsko
usodo doživlja mladi moravski pripovednik
T. Svatoptuk Njegov roman »Botstroje, ki
ga je izdala založba »Sfinx« (B. Janda) v
Pragi in ki je obetala senzacijo na knjižnem
trgu, je bil takoj po izidu zaplenjen na tož-
bo lastnikov tiskarne Bat'a, ker kaže neugod-
no opisuje razmere v Zlinu. Sedaj je spisal
drugi roman »Angeli uspehat, a na tožbo
iste tiskarne je bil zaplenjen letak, na kate-
rem je založnik vabil na naročbo, ker je
obnem napovedal novo, popravljen izda-
jo »Botstroja«. — Češka akademika, ki je
lani v decembru praznovala 150letnico, je
izdala nov material za proučevanje Dobro-
vščaka, o katerem je pisal tudi naš prof. Ki-
drič dr. J. Volfa spis: »Pispevki k životu
a delu Josefa Dobrovščaka«. — Znača če-
ška literarna revija »Lumir« je nedavno
dovršila šestdeset letnik.

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke ob koncu leta

Manjši odpisi dubioz in povečanja državnega deleža na dobičku

Narodna banka je pravkar objavila svoj
izkaz za 31. december 1934, ki zaznamuje
znatnejše spremembe. Podlaga v zlatu in
devizah se je v zadnji četrtini decembra
zmanjšala za 36,7 milijona Din in je znašala
podlaga ob koncu leta 1934-5 milijona Din.
Devize, ki se ne vstjejo v podlago, pa so
se zmanjšale za 6,7 na 104,4 milijona Din.
Zmanjšanje podlage, ki jo beleži zadnji iz-
kaz za preteklo leto, gotovo ni posledica
morebitnega pomanjkanja deviz na trgu,
temveč mora biti v zvezi s kakim večjim
plačilom obveznosti v inozemstvu ali odpla-
čilom deviznega dolga naše Narodne banke
v inozemstvu. To bi se dalo sklepati tudi iz
znatnejših sprememb drugih postavk izka-
za. V zadnjih letih je znašala podlaga Na-
rodne banke skupaj z devizami izven pod-
lage v milijonih Din:

	konec leta	1931	1932	1933	1934
podlaga	2096,8	1968,1	1906,2	1905,5	
devize izv. podl.	86,5	2,0	54,5	104,4	

skupaj 2183,3 1970,1 1960,7 2009,9

Skupna vsota zlatne in devizne podlage
ter deviz izven podlage je bila torej v letu
1934, večja nego v prejšnjem letu in je zo-
pet presegla vsoto 2 milijard. To pove-
čanje pa gre predvsem na račun povečanja
deviz izven podlage. Zaloga kovanege de-
narja v niklju in srebru je kakor običajno
ob koncu meseca nazadovala, in sicer za
36,1 milijona Din, tako da je znašala ob
koncu leta 206,1 milijona Din nasproti 240
milijonov ob koncu prejšnjega leta. Iz te-
ga sledi, da je bilo ob koncu preteklega le-
ta v obtoku za 994 milijonov Din kovanege
denarja v niklju in srebru nasproti 960 mi-
lijonov ob koncu leta 1933.

Posojila na menice in lombard so se v
zadnji četrtini decembra zmanjšala za 33,2
milijona Din, tako da so znašala ob koncu
leta 1764 milijonov Din. Ker so v teh šte-
vilkah že upoštevani odpisi dubioznih terjat-
ev, je verjetno, da gre preloži del tega
zmanjšanja posojil na račun odpisov. Točna
števila odpisov iz izkaza še ni razvidna,
vendar se da skleniti, da odpisi sumljivih
terjatv letos niso bili tako smatni kakor v
letu 1933. In 1932. in znašajo morda kakih
36 milijonov Din, dočim so znašali v letu
1933. 63,1 milijona Din, v letu 1932. 50,8
milijona Din in v letu 1931. 6,1 milijona
Din. Kakor znan, so ogromni odpisi v lan-
ski in predlanski bilanci imeli za posledico,
da je bil delež države na dobičku Narodne
banke minimalen. V bilanci za leto 1933 je
znašal delež države na dobičku le 4,9 mi-
lijona Din, v bilanci za leto 1932. pa le 4,2
milijona Din, dočim je znašala udeležba
države na dobičku leta 1931. 56,4 milijona
Din, vsa prejšnja leta pa se je gibala na
višini okrog 40 milijonov. Letos bo državi
prvkar zopet pripadel večji delež na do-
bičku, kar je razvidno že iz izkaza za 31.
december 1934. V tem izkazu je namreč
postavka starega državnega dolga pri Na-
rodni banki zmanjšana za 34,7 na 1696,6
milijona. Ker se ta postavka običajno na
teden le poznato spremeni (za 100.000 do
150.000 Din, kolikor znašajo obresti za iz-
dane blazinjske bone Narodne banke, ki
bremenijo to postavko), lahko s prečiščno
sigurnostjo sklepamo, da znaša na bilanci
za leto 1934. delež države na dobičku Na-
rodne banke okrog 34,8 milijona Din. Po
pogodbi med državo in Narodno banko se
vsa ta vsota porabi za odpis starega drž-
avnega dolga pri Narodni banki.

Gibanje postavke meničnih in lombard-
nih posojil ter postavke starega državnega
dolga pri Narodni banki je bilo v zadnjih
letih naslednje (v milijonih Din):

	posojila	stari dolg	dolg
konec leta 1931.	2253	1799	
konec leta 1932.	2457	1809	
konec leta 1933.	2102	1716	
konec leta 1934.	1764	1687	

Kakor nam kaže gornja primerjava, so
menična in lombardna posojila v letu lan-
skega leta nazadovala za 338 milijonov Din.
V primeri s najvišjim stanjem posojil, ki
je bilo zabeleženo 22. oktobra 1932, ob času
viška kreditne krize (2558 milijonov), pa
znaša nazadovanje že skoraj 800 milijonov
Din, in je vso to ogromno vsoto odplačalo
naše gospodarstvo Narodni banki v 2 letih
in 2 mesecih. Ostale postavke med aktivami
ne kažejo večjih sprememb. Zelo čisti dolg
države je že drugo leto na nespremenjeni
višini 600 milijonov. Postavka nepremični-
 Narodne banke, ki se je v zvezi s končno
opremo zavoda za izdelavo novčane pove-
čala v letu lanskega leta od 153,7 na 159,7
milijona Din, je v poslednjem izkazu
zmanjšana za 6,1 milijona Din, kar je po-
sledica odpisov. Razna aktiva kažejo v
najnovejšem izkazu zmanjšanje za 66,7 na
246,4 milijona Din. Istočasno pa beleži na
pasivni strani postavka raznih pasiv
zmanjšanje za 97,9 na 316,4 milijona Din.

Pri nespremenjeni delniški glavnici 180
milijonov Din se je rezervni fond v zadnji
četrtini decembra povečal za 4,4 milijona
Din in znašal sedaj 112,4 milijona Din na-
sproti 84,3 milijona Din ob koncu leta 1933.
73,8 milijona Din ob koncu leta 1932. In
82,8 milijona Din ob koncu leta 1931. Vred-
nost ostalih fondov pa se je povečala za 5,3
na 20,5 milijona Din nasproti 13,8 milijona
Din ob koncu leta 1933. 8,7 milijona Din
ob koncu leta 1932. in 4,3 milijona Din ob
koncu leta 1931. Kakor vidimo, so fondi v
preteklem letu precej narasli, kar je delo
na v zvezi z dvigom terjatev državnih pa-
nirjev, ki tvorijo te fond.

Kakor običajno ob koncu leta, ko se de-
narne potrebe večje, zaznamuje tudi po-
slednji izkaz za leto 1934. znatnejše pove-
čanje obkova bankovcev, in sicer za 140,0
milijona Din (lani je v poslednji četrtini
decembra znašalo povečanje 150 milijonov),
tako da je znašal ob koncu leta obkove
4884 milijonov Din nasproti 4327 mi-
lijonov ob koncu prejšnjega leta, 4773
milijonov ob koncu leta 1932. in 5173 mi-
lijonov ob koncu leta 1931. V primeri z le-
tom 1931 je bil torej lani ob koncu leta
naš obkove bankovcev za 788 milijonov Din
zmanjšanje obkova 388 milijonov. V primeri
z obkodom ob koncu leta 1933 pa beležimo
manjšnostno povečanje za 57 milijonov.

Prav značilne so spremembe postavke
obveznosti na pokazu. Ki je v najnovejš-
em izkazu zmanjšana za nič manj kakor
349,7 milijona Din na 805,8 milijona Din.
Obveznosti na pokazu so se že v izkazu od
22. decembra zmanjšale za 79,9 milijona
Din, tako da znaša skupna zmanjšanje ob-
veznosti decembra 430 milijonov. Za v pre-
jšnjem izkazu smo omenili, da se nanaša

to zmanjšanje predvsem na postavko ob-
veznosti na pokazu po raznih računih, kjer
se, kakor znan, knjižijo klirinški in vezani
dinariji. Očitvidno je Narodna banka izvedla
ob koncu leta prenos klirinških dinarjev na
druge postavke (predvsem na obveznosti za
rokom), kar je doela v radu, ker vplačila
na meddržavne klirinške račune nikakor ne
spadajo med obveznosti na pokazu, ki takoj
zapadejo.

Že leta 1933. smo na tem mestu postavili
zahtevo, da je treba vse klirinške in veza-
ne dinarije izločiti iz postavke obveznosti na
pokazu ter prenesti na druge postavke (glej
»Jutro« od 12. aprila 1933), in sicer ne sa-
mo glede na enako prakso v drugih drža-
vah, temveč tudi zaradi tega, ker nikakor
ni potrebno, da te zneske držati zlato in de-
vizno kritje. Zakon zahteva kritje le za ob-
veznosti na pokazu, med katere pa ne mo-
remo prištevati zneske, ki so vplačani na
klirinške račune s posameznimi državami,
kjer se saldo vedno le počasi spreminja.

Vprašanje, ali se naj za te dinarske zne-
ske zahteva zlato in devizno kritje ali ne,
tudi ne more biti odvisno zgolj od tega, da
te račune pri nas slučajno vodi novčani-
ška banka, medtem ko jih v drugih državah
(Italija, Češko-slovaška, Francija in v za-
dнем času tudi Nemčija) vodijo druge de-
narne institucije. Pozdraviti je torej, da se
je sedaj tudi naša Narodna banka odločila.
Te zneske izločiti iz obveznosti na pokazu.
V zvezi s temi spremembami so seveda mo-
rale narasti druge postavke med pasivami.
Predvsem je narasla postavka obveznosti
z rokom, ki se je že v izkazu za 15. de-
cember povečala za 31 milijonov. V izkazu
od 22. decembra za 57 milijonov in v po-
slednjem izkazu za preteklo leto za 76 mi-
lijonov, skupaj torej v zadnjih treh izkazih
za 164 milijonov. Dejanski prepis na to po-
stavko pa je gotovo še večji, vendar se eli-
minira z zmanjšanjem ostalih računov v
skupni postavki obveznosti na pokazu.

V zvezi s temi transakcijami se je pove-
čal odstotek kritja, tako da znaša ob kon-
cu leta kritje obkova bankovcev in obve-
znosti na pokazu v zlatu in devizah 36,23 %
(v prejšnjem izkazu 35,61 %), v samem zla-
tu pa 33,90 % (32,78 %).

Gospodarske vesti

— Notranje dinarje v inozemstvu. Iz Beo-
grada poročajo, da je finančni minister iz-
dal odobrenje, da se smejo svobodno ob-
javljati tečaj dinarja na inozemskih bor-
zah, kakor tudi tečaj naših državnih pa-
pirjev v inozemstvu, smatrajoč, da ni raz-
loga za kako prikrivanje finančne in eko-
nomske stvarnosti. — Deviza Beograd no-
tura v Curihu že dolgo vrsto mesecev sko-
ro nespremenjeno na višini okrog 7 švicarskih
frankov za 100 Din. Včeraj je bil zabeležen
tečaj 7,02; po tem tečaju znaša pariteta 1
švicarski frank enako 14,2450, kar doela
ustreza uradni tečaju devize Curih na
naših borzah, ki znaša (srednji tečaj)
11,0660 in s pribitkom premije (28,5 %) 14,2455.

— Konferenca privatnodruštvenih bolni-
ških blagaj. V Beogradu se danes sestanejo
predstavniki vseh treh privatnodruštvenih
bolniških blagaj in društev (Trgovske-
ga bolniškega in podpornega društva v
Ljubljani, zagrebškega »Merkurja« in beo-
grajske »Trgovske Omladine«), da zavza-
mejo svoje stališče glede predloga ravnatelj-
stva Osnudnega urada za zavarovanje
delavcev (SUZOK) v Zagrebu, po katerem
naj bi se te društvene blagajne uklinile in
namesto njih ustanovile kot krajevni orga-
ni SUZORja posebne blagajne za zava-
rovanje privatnih nameštencev (o tem pred-
logu je »Jutro« že poročalo 1. t. m.). Iz
predgovorov med prizadetimi tremi dru-
štvenimi blagajami je razvidno, da se
bodo vsa tri društva energično borila proti
izvedbi tega predloga.

— Gospodarski svet Balkanske zveze.
Včeraj dopoldne je bil otvorjen v Atenah
zasedanje gospodarskega sveta Balkanske
zveze. Že v sredo so dospeli v Atene dele-
gacije Jugoslavije, Rumunije in Turčije. Ju-
goslovensko delegacijo vodi načelnik zu-
nanjega ministrstva Stanoje Pelivanković.

— Izvoz perutnine v Avstrijo. Z Dunaja
poročajo, da v prvem četrtletju letošnjega
leta jugoslovenski izvoz zaklane perutnine
v Avstrijo v okviru ugodnostnega kontin-
genta ni več vezan na avstrijsko zvezno
dovoljenje. Kontrola glede izkoriščanja
ugodnostnega kontingenta je prepuščena
jugoslovenskim oblastem in se bo v Avstri-
ji carinska odprava po znižani carini 15
zlatih kron za 100 kg izvršila na podlagi
kontingentnih izvoznih, izstavljenih v Ju-
goslaviji. Razdelitev letnega kontingenta na
posamezna četrtletja pa bo v bodoče pre-
puščena glavni zvezi avstrijskih trgovcev.

— Povečanje pomorskega prometa. Pre-
ko naših pomorskih luk je znašal v prvih
9 mesecih t. l. uvoz blaga 2,909.000 kvin-
talov (lani v istem razdobju 2.784.000), iz-
voz pa 12.170.000 kvinatalov (9.409.000), sku-
paj torej 15.080.000 kvinatalov (12.192.000).

— Dobave. Splošni oddelki direkcije drž-
avnih železnic v Ljubljani sprejema do 5.
t. m. ponudbe glede dobave raznega pisar-
niškega materiala, do 7. t. m. glede do-
bave 11.000 pol knjižnice in ovojnega pa-

pirja, do 8. t. m. pa glede dobave 16.000
pol konceptnega papirja. Direkcija držav-
nega rudnika Vrdnik sprejema do 10. t. m.
ponudbe glede dobave 50 plošč železne plo-
čevine. Direkcija državnega rudnika Ka-
kanj sprejema do 10. t. m. ponudbe glede
dobave 10.000 m železne žice, do 17. t. m.
glede dobave 100 kg sode, 200 kg karbola,
100 kg solne kisline, 100 steklenic sredstva
za čiščenje kovin, 500 kg gline, 200 kg sa-
dre, 50 kg kleva, 2000 kom. opeke, 100 kg
kita, 50 kg motovza za zastore, razne konj-
ske opreme, 50 kom. meril, 1 diamanta za
rezanje stekla, 150 m² ladijskega poda, 1

Gorsko podnebje doma

Potovanje okoli sveta ne da bi se človek ganil z mesta — Važen izum poljskega državnega predsednika Moščičkega

Pariški zdravniški list »La Presse médicale« poroča podrobneje o zelo zanimivem in važnem izumu poljskega državnega predsednika Ignacija Moščičkega, ki je, kakor znano, znamenit tehnik in kemik.

Bistvo tega izuma je v preobrnitvi prostulega islamskega stavka o gori in preroku: če ne pride gora k preroku, gre prerok h gori. V novi verziji bi se ta stavek glasil narobe. Novi izum, ki prestavlja gore k ljudem, tem omogoča, da si sredi velenosti, v nižini privoščijo vse okolnosti, ki delajo gorsko klimo človeku tako prijetno in zdravo. Obstoji iz posebne, hermetično zaprte kabine in cele vrste aparatov, ki proizvajajo vse bistvene elemente gorskega podnebja.

Eden najbolj važnih med temi elementi so pač ultravioletni žarki, ki jih naše oko

sicer ne vidi in naše telo v nižini tudi nič posebno ne čuti, ker jih srkajo zračne plasti nad nami, a jih tem odločilneje čuti v visokih gorah. V kabini Moščičkega je zato nameščena znana kremenceva žarnica, ki prične na pritisk gumba observati gorskega letoviščarja sredi najbolj puste nižine z ultravioletnimi žarki. Povedati še kaj o tem, bi bilo odveč.

Toda ultravioletni žarki so le eden izmed zdravilnih čimteljev gorskega podnebja. Nič manj važen ni razredčeni zrak, ki daje našemu organizmu s svojim manjšim tlakom občutek breztežnosti, nam dela dihanje lažje in nam širi pljuča ter pomnožuje število rdečih krvnih teles. Kabina je zato v zvezi s črpalko, ki prične z enostavnim pritiskom zvonca redčiti zrak in ga v poljubnem času napravi tako redkega kakor na Triglavu ali Mont Blancu,

na Everestu ali če hočete v Piccardovih stratosfernih višinah.

Natančne meritve so pokazale, da je tudi električni naboj v planinah drugačen nego v dolinah. Za to skrbi spet druga naprava, nekakšen ventilator, ki veje električno nabiti zrak na naše telo in sicer po želji s pozitivnimi ali negativnimi prostimi joni, ki nam v gorah dajejo občutiti vso svežino in sproščenost narave.

A to še ni vse. Bistroumen mehanizem spreminja tudi temperaturo v kabini, da se sklada z vsakokratno »višinsko« situacijo, in potem je tu še drug mehanizem, ki daje zraku potrebno vlago, in tretji, ki ga napolni z vonjavo gorske flore.

Ali bi si želeli še kaj? Namesto v gore bi se n. pr. preselili k morju ali v puščavo, v tropska ozemlja ali v Arktido. Ni treba drugega, nego da izrazite svojo željo in čudežni mehanizmi vas v nekoliko trenutkih preložejo sem ali tja, s preprostim dviganjem in potiskanjem vzvodov. V nekoliko minutah lahko okusite vsa podnebja in napravite tako rekoč pot okoli sveta, ne da bi se niti za trenutek premaknili iz kabine. O čem takšnem ni sanjala nikoli niti razgreta domišljija kakšnega Julesa Vernesa.

Četrta milijona ton apnenca zgrmelo v morje

Na angleški strani Rokavskega preliva je med Dvorom in Dealom kakšnih 80 m visoka stena iz belega apnenca. Iz te stene se je odlučil te dni ogromen sklad v težji kakšnih 250.000 ton in tresčil v morje, ki je dobilo zaradi tega mlečno belo barvo.

Na mestu tega sklada je sedaj 45 m široka in 12 m globoka luknja.

S skladiščem je zgrmel v morje tudi del poti, ki gre po vrhu stene. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je skalovje potegnilo s seboj na stotine galebov in galebkih gnezdi, ki je z njimi bila pokrita stena. Še dolgo ure po dogodku so krožile gošče jate teh ptic razburjeno nad grobom svojih tovarišic.

Časten jubilej »Fausta«

V Parizu so te dni imeli 2000. predstavo Gounodovega »Fausta«, katere se je udeležil državni predsednik s člani vlade in diplomatskega zbora. Ta karikaturna nam predstavlja stvaritelja priljubljene opere Charlesa Gounoda kakor ga je narisal karikaturist Moloch.

Afera bigamista Poderžaja

Pred nedavnim časom je newyorška policija zahtevala od policijskih oblasti na Dunaju izročitev bigamista Ivana Poderžaja. Zahteva po izročitvi je tedaj temeljila v trditvi, da je Poderžaj kriv izginotja odvete Tufersonove. Ker pa ni dokazano, da bi bil Poderžaj Tufersonovo umoril, je dunajsko policijsko ravnanje odklonilo zahtevo.

Zdaj so ameriške oblasti obnovile zahtevo po izročitvi, in sicer na podlagi obdolžitve dvoženstva, ki je Poderžaju dokazano. Tej zahtevi bodo na Dunaju predvidoma ugodili. Na Dunaj se je napotil tudi poseben odposlanec newyorške policijske brigade, poročnik Wiesenstein, ki si je pred odhodom iz Amerike preskrbel dokumente o Poderžajevem dvoženstvu.

V 22 urah iz Konga v Bruselj

Pilota Waller in Franchomme sta preletela progo od Leopoldville, prestolnice Konga, do Bruslja v 22 urah in 6 minutah. V Bruslju so zmagovalca sprejeli s velikim veseljem in se jo naložili na rame.

Zima v snegu

Tri mlade sportnice v zasneženem pokrajini. Kaj bi dali pri nas, ko bi se že mogli pobahati, da smo tako »beli« v tem času, ko je sneg nekaj samo ob sebi umevnega, kar spada k zimski dobi!

Od brezposelnega do milijonarja

Eden izmed pionirjev angleškega zračnega prometa

Na Silvestrovo minulega leta je umrl v Angliji eden izmed pionirjev britskega zračnega prometa, Edward Hillmann. Mož je ukačal starost samo 45 let in je bil do nedavno v angleški javnosti popolnoma neznan.

Najprej je služil kot podčastnik v angleški vojski, potem se je udeleževal v raznih poklicih. L. 1929 si je kupil star avto in z njim poskusil srečo. Uspel je. Ze leto dni po tej kupčiji je imel nad 200 velikih potniških avtobusov, ki so pomnoževali njegovo premoženje. Svoje prometno omrežje je razširil po vsej Angliji.

L. 1932 se je Hillmann posvetil tudi zračnemu prometu. Nabavil si je v začetku sta-

ro letalo, ki ga je spremenil v zračni taksi. Pozneje je dokupil še več starih letal in jih uvrstil v zračni promet. Tudi tukaj je imel srečo. Ko je videl, da nesejo ne le avtobusi, ampak tudi letala, si je nabavil slednjič več tucatov. Ni dolgo trajalo, pa je postal nadvse uspešen konkurent slovitih družbe Empirial Airway na progi London—Pariz. Konec lanskega leta je zgradil v okolici Londona lastno letališče, za kar je izdal ogromne vsote.

Hillmann, ki je bil še pred petimi leti brez kruha, se je večkrat hvalil s tem, da ni nikoli obiskoval nobene šole, umrl je pa kot večkratni milijonar.

Senca Staviskega zopet straši

Otroka velesleparja še danes ne vesta resnice o očetu in materi

Poročali smo že, da je dobila vdova sleparja Staviskega, Arletta Staviska, za božične praznike dovoljenje, da sme videti svoje otroke. V ta namen so jo prepeljali iz zaporov v neki sanatorij, kjer so otroci obiskali mater. Hči in sin namreč še nič ne vesta o pravi materini usodi. Doslej so jima prikrivali, da je mati v preiskavi in celo pod ključem.

Kmalu po tem svidenju pa je udarila v Parizu na dan nova senca. Izginil je Henri Poulner, mož, ki je »iz hvalečnosti« do pokojnega sleparja skrbel za otroke Arlette Staviske, odkar je njen mož mrtev, ona pa v ječi. Ze prej so imele oblasti Poulnerja na sumu, da je bil zaupnik mafije Staviskega. On pa je pripovedoval, da skrbi za otroke sleparjeve vdove zategadelj, ker je Staviski nekaj časa podpiral njegovo očeta. Ta Poulner je plačeval ves čas, odkar je Staviska v zaporu, najemnino za njeno stanovanje. Zdaj pa se je nenadoma pokazalo, da je tudi Poulner navaden sle-

par. Odkrili so namreč, da je ukradel neke belgijske vrednostne papirje, poleg tega pa je bil vodja falsifikatorske centrale v Neuillyju pri Parizu. Tudi Poulner je imel svojega slavnatega moža, ki je pomagal kriti njegove strehe. To je bil neki Popp.

Kakor kaže preiskava, ki so jo uvedle francoske oblasti, je vzdrževal Poulner zveze na več strani. Njegova najboljša sotrudnika sta bila bankir Charles Alexis Pellissier in neki Padowitz. Ko je tolpa spoznala, da se ne bo več mogla dolgo skrivati, je prvi pobegnil Pellissier. Ubral jo je proti Alžiru in so ga prijeli v Casablanci. V Parizu pa so prijeli Poppa, medtem ko sta Padowitz in Poulner še vedno v svobodi.

Dejstvo, da je izdana za Poulnerjem tiralica, je tem bolj žalostno, ker so zdaj otroci pokojnega sleparja brez zaščitnika. Slej ko prej namreč otroka živita v veri, da se mudi njun oče v Ameriki, dočim ne-gujejo mater zaradi bolezni na kliniki. Kdo se bo našel, ki se bo zavzel za nju, trenutno še ni prav nič znano.

Henri Poulner

A NEKDOTA

Slikarja Whistlerja je vprašala nekoč neka dama: »Mislite, da je genij podeljiv?« — »Ne morem vam odgovoriti,« je dejal Whistler, »nebo mi ni naklonilo potomec.«

VSAM DAN ENA

»Moja prababica je stara sto let.«
»To ni še nič! Če bi moja prababica še živela, bi ji bilo zdaj sto in dvajset let.«

Prastaro jajce

Neka ekspedicija s Harvardskega vseučilišča je odkrila v Teksasu jajce, ki mu starost cenijo na okroglo 225 milijonov let, torej na dvakratno starost znamenitih dinosavrovih jajc, ki jih je Andrews svoj čas odkril v puščavi Gobi.

Odkritje so napravili na kraju, kjer je veliko permških skladov. Ze 60 let so iskali tam okamenin, a šele sedaj so našli na tako važno najdbo. Skoraj gotovo je, da je ležalo jajce spočetka ob bregu pravega morja in da ga je kmalu pokril blatni pesek. Kakšni živali bi pripadalo jajce, še ni ugotovljeno, doumevajo pa, da ga je izlegla samica ofiakodona, 2 m velike, kuščarju podobne dvoživke. Okostja teh dvoživk so našli v neposredni bližini jajca.

Steklo — poseben luksuz

Neki avstralski raziskovalec, ki se je vrnil pred kratkim iz notranosti Papue (Nove Gvineje), pripoveduje o čudnih menjalnih kupčijah, ki jih je napravil med tamošnjimi divjaškimi rodovi. Prišel je med družico do rodu, ki mu je bilo steklo še popolnoma neznano. Tu je dobil za navaden kozarec cel sto orehov. In preden se je vrnil, je doživel še presenečenje, da so si divjaki nekoga svojega možakarja, ki je bil srečni lastnik treh steklenic, izvolili za — kralja.

Nag kapelnik v avtomobilu

Te dni je našel neki možki v Budimpešti avto in se naročil šoferju, naj ga vozi po mestu, dokler mu ne bo dal znamenja, da je dovolil vožnje. Vozač je ubogal. Ko je diral po mestu, že dve uri in ni dobil nobenega znamenja, pa se je ozrl nazaj, da vidi, kaj dela njegov klient. Ugotovil je, da se je mož električar. Zato je krenil proti policijskemu ravnanstvu, kjer so možkega izpustili in ugotovili, da je nesrečni blazen kapelnik Marton. Izročili so ga v blaznico.

Delo glavnega odbora JUJ

Komunike glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja o seji 28., 29. in 30. decembra

Ljubljana, 3. januarja.

Da bi se izvršil pregled dosedanjega poslovanja na delu učiteljskega združenja, poslovanju v kulturnem delu, je v dne 28., 29. in 30. decembra posloval glavni odbor JUJ in o svojem delu izdal naslednje poročilo:

Minister prosvete g. Stefan Čirig je sprejel celokupen glavni odbor, zaslišal željo učiteljskega združenja, da se v njegovih predstavah in obljubi popolno moralno pomoč delavcem za slogo, za stanovski in šolski napredek.

O svojem delu je izdal glavni odbor naslednje komunikacije: Glavni odbor JUJ je na svoji seji dne 28., 29. in 30. decembra 1934 predložil poročilo in referat, ki so bili na dnevnem redu, po čemur spominjamo blagovestnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja. Ko je predsednik izvršnega odbora poročal o vsem, kar se je po vodstvu tragičnega dogodka izvršilo, je glavni odbor ugotovil, da je ta dogodek bolno pretresel vse naše organizacijske enote in da je izvršni odbor znal tolažiti žalostna čustva, ki so vladala v srcih vseh jugoslovenskih učiteljev.

Po prehodu na dnevni red: 1. Glavni odbor je z zadovoljstvom sprejel poročilo predsednika JUJ glede prosvetnih, šolsko političnih in stanovskih vprašanj. Nato je podrobno obravnavala in v celoti sprejela predložena načela v pogledu prosvetne, šolske in stanovske politike, po katerih bo v bodoče delal centralni odbor, kakor tudi vse organizacijske enote in posamezni člani.

Na podlagi referatov ostalih poročalcev se je ugotovilo: 2. Da se je mnogo storilo in dosegli uspehi v pogledu dvigovanja učiteljskega ugleda, učiteljske etike v splošnem in pri utrjevanju stanovske solidarnosti v organizaciji. Posebno se poudarja kot pohvalna zamisel izdaje spominjamo knjige, ki bo vsebovala izražene misli velikih ljudi o uspehih jugoslovenskega učiteljskega v kulturni in nacionalni borbi.

3. Da je v pogledu moralne in pravne zaštite članstva ukinil izvršni odbor vse, kar je bilo v njegovi moči, posebno v pogledu odprave vseh kvarnih vplivov na pravičen razvoj organizacije, kakor tudi na prosvetna, šolska in personalna vprašanja.

4. Izvršni odbor je povsem pogodil željo članstva s tem, da je na seji glavnega odbora iznesel predlog glede novih pravil in poslovnika, ki pride na dnevni red prihodnje skupščine.

5. Glavni odbor z neprikritim zadovolj-

stvom konstatira, da je v pogledu prosvetno šolskih vprašanj: šolskega nadzorstva, upraviteljstva šol, šolskih knjig, učnega načrta, učiteljskih praktičnih izpitov i. dr., ukinil izvršni odbor vse potrebno za čim boljše rešitev teh vprašanj.

6. Glavni odbor ugotavlja, da je stanovski in strokovni tisk na dostojni višini. Interes učiteljskega za lasten tisk je razviden iz povišanja števila čitalcev in zvišanja dohodkov od listov.

Ravno tako pohvalna je akcija izvršnega odbora: a) za razširjenje duhovnega obzora članstva potom izdajanja novih pedagoških in književnih edicij; b) z izdajanjem izbrane mladinske literature in c) z izdajanjem lista, ki bo ustvaril čim tesnejšo zvezo doma s šolo.

V zvezi s tem delom je treba prav posebno poudariti idejo izvršnega odbora o osnovenju jugoslovenske pedagoške matic, ki bi zbirala vsa jugoslovenska pedagoška društva in ustanove.

7. Reorganizacija uprave listov centrale, kakor tudi storjeni koraki v gospodarsko gnetnem pogledu dajejo jamstvo, da se bodo vsa dela vršila ekspeditivno in z zadovoljstvom članstva.

8. Glavni odbor pozdravlja ustanovitev »Socialnega fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja«, apelira na vsa sreska društva in posameznike, da v mejah največje možnosti prispevajo, da bo mogel fond uspešno služiti svojemu namenu. Izvršni odbor je vzel v svoj delovni program zidanje novih in asanacijo obstoječih učiteljskih domov, kakor tudi smotne učiteljske ustanove za samopomoč.

9. Glavni odbor je videl potrebo, da Jugoslovensko učiteljsko združenje še nadalje sodeluje v internacionalni zvezi učiteljskih organizacij in da to ustanovo podpira v njenih stremiljih. Ravno tako smatra za potrebno, da stopi JUJ v čim tesnejšo zvezo z vsemi bratskimi slovenskimi učiteljskimi organizacijami. V to svrhu bo naša organizacija sodelovala pri snovanju slovenskih učiteljskih lig, ki bi podpirale vseslovensko učiteljsko zajednico.

Ob zaključku svojega dela apelira glavni odbor ponovno na vse jugoslovensko učiteljsko, da v duhu letošnje resolucije, kakor tudi iz nacionalnih potreb sedanosti še krepkeje podpira izvršni in glavni odbor v stremilju popolne realizacije sloge in edinstva v naših vrstah za kralja, narod, državo, šolo, prosveto in učiteljsvo.

Predsednik JUJ: Ivan Dimnik, s. r.

Tajnik: Milinko Lazlić, s. r.

Ženitbeni predpisi za oficirje in podoficirje

Poročiti se smejo le v činu poročnika, odnosno narednika — Do čina kapetana II. klase je potrebna kavgija

Beograd, 3. januarja. AA. V prvi številki službenega Vojnega lista za leto 1935 je objavljena nova uredba o ženitvah častnikov in drugih vojaških oseb. Uredba vsebuje te-le glavne nove določbe:

ZA ČASTNIKE

1. Pogoji za odobritev ženitve se izpremenijo v toliko, da mora biti ženin vsaj v činu poročnika, in sicer je moral služiti v tem činu najmanj leto dni, tako da ima tudi prejemke poročnika. Dalje mora biti star vsaj 26 let.

2. Uvedejo se kavgije, obvezno materialno zavarovanje za častnike poročniškega čina in čina kapetana II. stopnje, in sicer za poročnike 80.000 Din, za kapetane II. stopnje pa 50.000 Din. Kavgije je treba položiti bodisi v gotovini, ali v državnih papirjih ali v nepremičninah, ki nosijo vsaj toliko obresti kakor gotovina, naložena v državni Hipotekarni banki.

Zavarovanje sme biti tudi mešano, deloma v gotovini, deloma v državnih papirjih ali pa v nepremičninah. Posebno zavarovanje ni potrebno, če ima častnikova izvoljenka javno službo, ki nosi vsaj dvakrat toliko, kakor je gotovine predpisano v denarju.

Dokumenti o zavarovanju (vložna knjižica, vrednostni papirji itd.) se lahko glase ali na enega zakonca ali na drugega ali pa na oba, kakor se pač dogovorita.

Če aktivni častniki, upokojeni častniki ali vojaški uradniki poročijo svojo hčer s častnikom, je potrebno samo polovično zavarovanje, za drugo polovico je pa zadostna

plemena obveza staršev, da bodo mlademu paru dajali mesečno 300 Din, če je mož poročnik, in 200 Din če je kapetan II. stopnje, dokler traja obveznost zavarovanja.

Glavnica se ne sme naleteti, razen v primerih izredne potrebe, kakor za operacijo, nevarno bolezen, smrt itd. Toda tudi v tem primeru se sme porabiti največ 30% glavnice.

Pri napredovanju v čin kapetana II. stopnje postane svoboden in razpolaga prebitek zavarovanja, predviden za ta čin, a pri napredovanju v čin kapetana I. stopnje postane vna kavgija svobodna.

3. Kakor doslej, se bo tudi v bodoče pazilo, da bo častnikova izvoljenka neoporečno vedena, izobražena in dobro vzgojena in njena rodilna družina dobila. Poveli polka, ki izda ženitveno dovoljenje, se zaupno sam informira o tem, ni na treba več izkazati občinskih ne erekih oblasti.

4. Častnikova izvoljenka ne more ostati po poroki v službi, razen če ima fakultetno izobrazbo in je na polni ali delni državni ali samoupravni službi, ali ako s takšno izobrazbo vrši samostojno in neolodno poklicno, kakor n. pr. zdravniškega leta vella tudi za izvoljenke, ki imajo izobrazbo kakšne strokovne šole in vrše vzgojiteljski ali temu aližen poklic kakor n. pr. učiteljica.

Uredba navaja tudi primere, kjer se častniku ženitve ne sme odobriti.

ZA VOJASKE URADNIKE

veljajo podobne določbe kakor za častnike, samo da ni predpisano gnetno zavarovanje,

Ureditev občin v lendavskem srezu

Lendava, 29. decembra.

Pred novim zakonom o občinah je bila v Prekmurju vsaka vsa tudi občina za sebe. Tako je bilo v lendavskem srezu kar 48 občin, ki so bile s prvo komasacijo občin pred enim letom združene v 12 upravnih občin. Toda tudi te niso odgovarjale v vsakem oziru predpisanemu zakonu, pa tudi ne potrebam občin in prebivalstva, ker so bile nekatere še vedno premajhne in prebiske. Zato se je pokazala potreba po ponovni združitvi, kar se je zgodilo spomladi. Iz 12 občin e bilo ustvarjenih 10. Nihče ne more trditi, da bi bila ta združitve kar najbolj idealna, vendar gotovo najbolj odgovarja vsem zahtevam sreza kot celote, pa tudi splošnim državnim interesom.

Proti tej drugi združitvi so se pritožile nekatere občine na Državni svet, ki je pritožbam i formalnih razlogov upodil. S tem je združitve občin bila razveljavljena v kolikor se nanaša na občine, ki so se pritožile. Kjer pa pritožbe ni bilo, ostane stanje, kakor ga je ustvarila druga združitve. Tako bo s 1. januarjem nastal v srezu dokaj zamotan položaj in precejšnja zmeda v izvaianju obrednih proračunov. To stanje nikakor ne bo moglo trajati dolgo in bo morala orei ali ezej biti nova uredba o združitvi občin v srezu, ki bo morala to vprašanje dokončno rešiti.

Vprašanje združitve občin v lendavskem srezu ni tako lahka stvar. V prvi vrsti dela težave narodnostna raznolikost prebivalstva, ki povzroča v osrednji nacionalni moment. Vendar pa se nacionalnim zahtevam ugodi lahko s velikimi moli, ako že ni močnejše v celoti. Kako osrednjost in prevladno zavarovanje ter občutljive interese posameznih kraja vasi ali občin ne na mestu. Kadar se rešuje tako važno vprašanje, kakor je združitve občin, se mora reševati s pogledi

v bodočnost in v prvi vrsti z vidikov slovenskih interesov obmejne pokrajine. Minimalna je pač zahteva, da morajo biti v srezu v pretežni večini slovenske občine. Nikakor ne gre, da bi skoraj polovica občin nosila narodno obsežje. Izoginili se je tudi združitvam po starih madžarskih notarijskih, da bi moralo slovensko prebivalstvo zahajati v občinske urade, kjer bi bilo izpostavljeno tujim kvarnim vplivom. Občina naj ne bo samo urad za reševanje uradnih episov in za nalaganje bremen občinam, ampak občina bodi poleg šole prvi in največjiš nacionalni žinitel in vzgojitelj.

Težave pri združitvi občin delajo tudi tenrske prilike. Srez ima trikotno obliko, ki se zožuje proti vzhodu, kjer biva prebivalstvo obeh narodnosti. Dočim se v zgorjem delu sreza, kjer ni težav nacionalnega značaja tudi tenrske prilike ugodne, je lo v spodnjem delu ravno narobe. Kaj lahko je ustvariti lepe, močne občine tako po številu prebivalstva, kakor po gospodarski moči, kakor n. pr. Beltinci in Crenoveci, kjer so razvrščene vasi kar v krogu okrog svojih naravnih in upravnih središč. Ito velja v glavnem tudi za Odrance in Turnišče, drugače pa je z ostalimi kraji.

Vasi v spodnjem delu sreza so se zmeštile ob obeh cestah, ki peljeta iz Lendave v drugo Območje teh cest, ki sta druga od druge zelo oddaljeni, loči potok Lendava s širokim zamočvirjenim terenom in estu nisti zvezani z nobeno prečno cesto. Zaradi tega sta tu podani dve možnosti združitve teh vasi. Prva je ta, da se odredi središče v vasi, ki leži v središču cestne proge, kakor ob prvi cesti Gaborje ob drugi na Genterovci, kakor je bilo to narečeno s prvo komasacijo in katero stanje bo nastopilo sedaj s 1. januarjem. Druga pa je ta, da se ustvari

občina Lendava-okolica, v kateri se združijo vasi ob obeh cestah, ki grativirajo na Lendavo, ostale pa se priklapijo na eni strani k Hotizi ali Polani, na drugi strani pa k Dobrovniku in Turnišču.

Kdor se bo oziral tudi na nacionalne interese in tukajšnje razmere dobro pozna, se bo odločil za drugo rešitev. V tem slučaju se nekaj obrobnihi mešanih vasi pridruži moim slovenskim občinam in bi tako imeli v srezu le dve občini s pretežno drugorodnim prebivalstvom.

Za ta način združitve naših občin pa govorijo še drugi, zlasti tudi gospodarski razlogi. Občina Genterovci, ki je bila sedaj zopet poklicana v življenje, ima le okrog 1500 prebivalcev, da o njeni gospodarski in davčni moči sploh ne govorimo. Ta občina ni sporsobna lastnega življenja in je la v interesu prebivalstva samega, da ne obojeja. Zato je edino pravilno, da se njeno ozemlje porazdeli med občine Lendava-okolice, Dobrovnik in Turnišče. Isto je z občino Polana, ki jo sestavljajo vasi Velika in Mala Polana in Brezovica. Tudi ta občina ima manj ko 2000 prebivalcev in je tudi gospodarsko šibka. Tu gre samo za to, ali naj bo sedež velike občine Hotiza, kakor je bila sedaj, ali pa naj se določi za sedež Polana. O tem se lahko razpravlja, da pa le treba v tem delu sreza ustvariti močno občino, h kateri naj se pritegnejo bližnje vasi z narodnoetno mešanim prebivalstvom, je za vsakega poznaveca razmer izven razprave.

Končno je treba omeniti, da ima sresko ureditve, naša Lendava, vsekakor mošni značaj. K njej prikloniš sosednjo Dolgo vasi pač ni najboljše rešitev in je Lendavi le v škodo. Lendava ima mnogo večji interes na tem, da se ustvari močna okoliška občina, katere sedež bo v Lendavi. Na drugi strani pa je Dolga vsa važnega pomena za okoliško občino.

Pritožbe nekaterih občin proti uredbi z dne 30. marca 1934, a katero je bila v srezu izvršena nova združitve občin, ter položaj, ki je nastal zaradi ugoditve tej pritožbi a strani Državnega sveta, so nam dale povod, da se zopet bavimo z vprašanjem združitve občin v srezu, ki se bo moralo na novo rešiti. Ako stvarno premostrimo tu iznesena dejstva, pridemo do zaključka, da je močnejše v srezu iz 48 vasi ustvariti 16 občin, ki bodo v največji meri odgovarjale zahtevam zakona tako po številu prebivalstva, kakor po svoji gospodarski moči in ki bodo odgovarjale tudi nacionalnim interesom. V srezu naj bi bile te-le občine: Beltinci, Bogolina, Crenoveci, Dobrovnik, Hotiza, Lendava, Lendava-okolica, Odranci, Orešje in Turnišče.

Nova uredba, ki naj dokončno reši vprašanje združitve občin, pa bo morala priti kmalu v interesu občin in prebivalstva. Čim prej bomo imeli svoje, gospodarsko močne občine, ki bodo odgovarjale tudi vsem pogojem za dvigvanje splošne narodne prosvete in razmah narodnega duha, tem prej lahko pristopimo k ureditvi teh občin v blazor prebivalstva in v splošno korist naše narodne države.

NARODNO GLEDALIŠCE U REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20.

Petek, 4.: Gugalnica. A.

Sobota, 5.: Orlić. B.

OPERA.

Začetek ob 20.

Petek, 4.: Zaprti.

Sobota, 5.: Dežela smehljaja. Opereta. Govorjenje tenorista Ada Dariana. Izven.

Danes bo predstava O. Scheinplufogve »Gugalnice«, nadvse zabavne češke komedije, ki slika nestalno srečo za časa deflacije. Igra žanje povsod največji uspeh, ker je humorna in zelo posrejena. Igrajo dame: Polonica Juvanova, Medvedova, Mira Danilova, Gabrijeličeva, Fratikova ter gosposke: Zeleznik, Jan in Lipah. Režiser M. Skrbinskič.

Gostovanje tenorista Ada Dariana v Deleli smehljaja. Jutri zvečer nastopi stalni gost hamburškega gledališča g. Ado Darian kot princ Suchong. V Zagrebu, kjer je gostoval preteklo sezono, je imel izvrstne kritike. »Novosti« so pisale: »da je inteligenčen, muzikalen in kulturn pevec. Njegov mehki organ liričnega značaja se odlikuje po prav prijetnem, plemenito koloriranem timbru in razvija v visokih legah potreben sijaj in moč. Posebno lepa sta pri njem mezzosovo in piano, kar pevec dobro čuti in se ju obilno poslužuje. Razen brezhibne dikcije ga odlikuje njegov s pravim glasbenim občutjem razviti način fraziranja, a iz vsega njegovega petja prihaja mnogo toplote in prisrčnosti. Je eleganten in prikrupen po vnanosti, a kretanje so mu vedno disciplinirane, zato je mogel ob posrečeni maski preprečevati ne realizirati lik kitajskega princa. Občinstvo je novega gosta, ki bi bil tudi v operi, če bi mu dali primerno vlogo, dostojno zavzel svoje mesto, sprejelo prav toplo in prisrčno.« Občinstvo opozarjamo na to enkratno gostovanje g. Dariana. Opereta je na novo nastudirana in obeta postati ena izmed privlačnih točk v naši operi.

SENTJAKORSKO GLEDALIŠCE.

Začetek ob 20.15

Sobota, 5.: Hérki njene ekscelence. Nedelja, 6. ob 16.: Siroti Zorica in Marko. Pod božičnim drevesom. — Ob 20.15: Hérki njene ekscelence. Zadnjič.

»Hérki njene ekscelence« je zelo zabavna in duhovita veseligrca, ki je dosegla pri vseh uprizaritvah lep uspeh. Sodeluje vva ansambli odra. Kdor se hoče nasmejati in noče oditi brez vstopnice, naj jih kupi za prej, od sobote dalje. — Poselite v nedeljo tudi mladinski igrici Milana Skrbinskega »Siroti Zorica in Marko« in »Pod božičnim drevesom«.

MARIBORSKO GLEDALIŠCE.

Začetek ob 20

Petek, 4.: Zaprti. Sobota, 5.: Izgubljeni valček. C. Nedelja, 6. ob 15.: Jurček. Otroška predstava. Znižane cene. — Ob 20.: Štambulska roža. Znižane cene.

Iz gledališča Abonentni reda C prejmejo v soboto Stolzovo izredno uspešno opero »Izgubljeni valček«, ki se je mariborskemu občinstvu takoj prikupila in obeta postati najprivlačnejša letošnja operetna predstava. — Golleeva priljubljena igra »Jurček« nudi dec izredno zabavne prizore, tako da ima otrok vsega v izobilju. — »Štambulska roža«, izvrstna Fallova opereta, vedno znova privlačuje, je zelo popularna, a krasno glasbo. Godi se po večini v turškem hamenu.

S P O R T

Prvenstvo jugoslovenskih univerz 1935

Jugoslovenska akademika smučarska organizacija bo priredila ob ugodnih snežnih razmerah prvenstvo jugoslov. univerz v dne 11., 12. in 13. januarja 1935. Tekmovalo se bo v teku na 18 km, v teku na 8 km (novo uvedena disciplina samo za akademike, neizrazite tekmovalce), nadalje v slalomu ter v skokih. Tekme v tekih in slalomu se bodo vršile predvidoma v okolici Ljubljane, tekme v skokih pa v Kamniku. Ker so te tekme obnem izbirne za St. Moritz, kjer se bo v februarju vršilo svetovno akademsko prvenstvo, vlada za omenjene tekme med akademiki ogromno zanimanje.

Kakor le redko kje, prednjačijo pri nas v smučem sportu ba akademiki. Imena kakor Heim Hubert (vseslovski prvak v slalomu), Dečman Tone, naša letošnja nada za kombinacijo, Palme Franc, najboljši jugoslovski skakač, Mušič (bivši državni prvak v smuku in prvoplasirani Jugosloven v Zakopanah v tej disciplini, nadalje Bervar, Šramel, Novak, Subic, Baeblar, Jenko, Močnik, Dovjak itd., so znana ne samo naši sportni javnosti, ampak tudi izven naših meja. Vsi ti sportniki so akademiki.

Važnost smučanja tako v gospodarstvem kakor zlasti v narodno-obrambeni oziru je splošno znana; zlasti pa je važno smučanje za akademike, bodoče smuške učitelje in vojaške instruktore. Ponovno opozarjamo na to naše merodajne kroge! Ker vidimo razumevanje, ki ga srečava smučanje v inozemstvu pri vseh krogih in ker menimo, da to razumevanje tudi pri nas ne manjka, smo poslali okrog 200 okrožnic vsem uglednejšim tiskom v Jugoslaviji, da bi nam naklonile primerna nagradna darila (smuč, maže, palice, ure, fotoaparate, kristalne izdelke, plakete, oblačila, čevlje itd.).

Pričakujemo s strani teh cenjenih tiskov razumevanje za naše delo in smo prepričani, da bodo naši prošnji ustregli. Objavili bomo po vrstnem redu imena darovalcev ter izpostavili na primernem mestu darovane predmete.

Darila, ki bi jih morala naklonile privatne osebe, prosimo nasloviti na JASO Ljubljana — univerza. Vse, ki se zanimajo za ta lepi sport, vabimo k našim tekmam.

Z ozirom na našo okrožnico nam je naklonila trdnjaka Dragotin Hribar, prva kranjska meh.-avtomatna tvorn. pletenin v Ljubljani 12 parov prvovrstnih smučarskih obujk. Cenjeni trdnjki, ki kaže tako visoko razumevanje za naše težnje, se iskreno zahvaljujemo. Odbor.

Krasen uspeh naših teniških igračev

Jugoslavija : Indija 5 : 0.

Kakor znano, se nahaja naša teniška reprezentanca, v kateri so Franjo Punčec, Josip Pallada, Franjo Schäffer in Fran Kuljević pod vodstvom dr. Iva Pavelića, na veliki turneji.

Ze prve vesti, ki so prispelo o nastopu naše reprezentance, morajo razveseliti vsakega Jugoslavena. Na novega leta dan je jugoslovenska reprezentanca v meddržavni tekmi v Kalkuti porazila indijsko reprezentanco s 5 : 0. Tekma se je vršila v sistemu za Davisov pokal. Mednarodni turnir, ki se je vršil od 21. do 30. decembra v Kalkuti, je prinesel našim igračem indijsko prvenstvo v singleu in v doubleu.

Po prvotnem načrtu bi morala naša reprezentanca ostati v Indiji do konca februarja. S svojimi uspehi pa si je pridobila tak ugled in toliko simpatij, da bo morala z ozirom na razna povabila podaljšati svojo turnejo do konca marca.

Nogometni turnir SK Hiriye

Zaradi mile zime imamo letos zelo podoben nogometno sezono. Igrišča so v dovolj dobrem stanju in klubi živahno izrabljajo nedelje za trening svojih moštev in za preizkušnjo novih moči. Po nekaterih manjših lokalnih turnirjih organizira sedaj SK Hiriye velik turnir ljubljanskih klubov, ki se bo pričel v nedeljo 6. t. m. Sodelovalo bo 6 do 8 klubov. poleg prideditja Hermes, jesenski prvak II. razreda Slova, Jadran, Slovan, Grafika, Reka, Slavija. Primorje se glede udeležbe še ni odločilo. Tekme i kola se bodo odigrale, kakor rečeno, prihodnjo nedeljo, in sicer istočasno na raznih igriščih, predfinalni tekmi sta določeni za 13. t. m. in finale za 20. t. m.

Zmagovalcu je namenila Hiriye lep pokal, ni pa izključeno, da bo trofeja tega turnirja prehodni zimski pokal SK Hermes, ki ga je lansko zimo priborilo Primorje. O tem in o izbranih nasprotnikih za I. kolo bomo še poročali.

LZSP (Sušbeno). Seja upravnega odbora danes ob 20. v damski sobi kavarne Emona. Polnoštevilna udeležba. Tečaj JZSS za smuk in slalom se vrši od 6. januarja na Kravcu. Vsi udeleženci, ki so se prijavili, naj bodo 6. januarja ob 7.30 na kolodvoru, da se skupaj odpeljejo. Izpiti za sodnike za smuške skoke bodo danes ob 18.30 v Savezni pisarni v palači Kreditne banke.

OZDS (sušbeno). Delegirajo se za nedeljo 6. t. m. ob 10. izrišče Mladika: Mladika: Grafika g. Pfundner; trišče Slovana ob 14.15 Slovan: Mars g. Ramovš. Tajnik II.

Ljubljanski sportni klub sporoča svojim članom, da se vrši redni občni zbor v netek 18. t. m. ob 20. v posebni sobi gostilne Cinkola.

S. K. Hiriye. Zenske gimnastične vaje za smučarke in hazenašice odpadejo danes. Redne vaje pričnejo za navedene v torek 8. t. m. ob 18.30 v telovadnici na Grabnu. — Lahkotiletska sekela. Z rednimi gimnastičnimi vajami pričnejo zopet prihodnji teden. Vaje bodo odtele vsak ponedeljek in četrtak ob 19. in ne več ob torkih in petkih kakor doslej. — Smučarska sekela. Smučarji imajo od prihodnjega tedna dalje gimnastične vaje skupno z lahkotiletsko sekelo vsak ponedeljek in četrtak ob 19. — Nogometna sekela. Seja načelstva drevi ob 18. v Evropi. Zaradi važnega dnevnega reda udeležba vseh odbornikov obvezna.

Tekme za zimski pokal. Z. S. K. Hermes priredi tudi letošnje nogometne tekme za zimski pokal. Priporočili bodo še objavljeni. Priloge le poslati na naslov Z. S. K. Hermes, Ljubljana 7. Prva seja bo sklicana. Slalom klub 34. Obveščamo članstvo in prireditelje kluba, da je smučski dom Slalom kluba 34 na Močnikovi planini (1819 m) od 30. 1. 1935. januarja naprej stalno odkrivan. Dostop iz Radovljice preko Kamne gorice je dobro in zadostno markiran. Snega je 50

cm, temperatura stalno pod ničlo, tako da je sneg suh in prav dober za smuko. S planine so izleti na Visoki vrh, Kotlič, Javorov vrh, Nemški rovt in Ratitovec. V soboto je skupni odhod iz Ljubljane ob 12. z Gorenjem. Podrobne informacije glede doma dobiti v klubovem lokalu.

S. K. Grafika. Drevi ob 19. važen sestanek I. moštva, kakor tudi rezerve. Vsi točno in sigurno. Kdor ima klubovo opremo doma naj soto prinese na sestanek.

Z. S. K. Hermes (Uprava igrišča). Danes ob 19.30 seja odbora pri Beliču.

S. T. K. Moste. V soboto ob 20. obvezen članski sestanek nogometne sekcije.

S. K. Mars. Danes ob 20. strogo obvezen sestanek I. in rez. moštva. Vabijo se gg. Petelin, Kalcarji in Novak Iv. Kdor ima kaj opreme, naj jo prinese in zaradi kontrole preda gospodarju.

SK Slova (Nogomet, sekcija). Danes atrog obvezen sestanek igralcev prve skupine v klubski sobi v Nabavljani zadruzi. Igralci naj bodo točno ob 19. v lokalu, da se pozgovorimo o nedeljski tekmi. Posebno važno za Ninkoviča, Srebotnika in Levarta.

S. K. Svoboda, Ljubljana. Danes ob 14. naprej obvezen trening na igrišču. Ob 19. članski sestanek v Delavski zbornici, po sestanku seja odbora. V torek ob 19. predavanje »Delavstvo in sport«. Predava g. prof. Tenly iz Maribora.

Vremensko poročilo s Kofe od 3. t. m. Temperatura —3, 150 m nad kočo 25 cm enega, smuka prav dobra.

Črna v Meški dolini. Ker so vremenske prilike še vedno neugodne, je Olepševalno in tuško prometno društvo v Črni odgodilo emuško tekmo Smrekove—Črna na dan 2. februarja.

Iz življenja na deželi

KOČEVJE. Na rednem občnem zboru JAD v Kočevju je bil izvoljen naslednji novi odbor: predsednik Ecker Burghard, cand iur.; podpredsednik Rajšter Franjo, stud. techn.; tajnik I. Vetrovec Josip, cand. iur.; taj

Marcelle Tinayres

Upornica

Roman

Oas, ko sta malomeščanstvo in celo imenitno meščanstvo kazali do pisateljev in posebno še do pisateljice nekakšno omalovaževanje in nezaupanje, je zdavnaj minil. Odkar so si nekateri tega stanu pridobili bogastva, je književnost spoštovana kot dobičkanosen poklic. In gospe Grancherjeva, ki je bila brala nekatere izmed Jozaninih člankov, je bila nemalo ponosna na to, da je poznala pisateljico, in je samozadovoljno pripovedovala o velikih zaslugah, ki jih je bila svoje dni storila ubogi gospe Valentinovi, imenitni ženi, ki jo je svojim gostom spet in spet obetala, ki pa ni nikoli prišla.

Jozana je v besedah in priljubljenih vabilih te gospe kaj dobro čutila to protodušno opičarstvo in to hlepenje po razkazovanju. Zato se je vsakokrat vladno in hladno opravičila. A zdajci se je gospe Grancherjeva zaljubila v Claudea in ga povabila, naj se pride neko popoldne igrat z njenimi vnuki. Jozana se je spet zahvalila.

V teku januarja je storila gospe Grancherjeva nov korak: za vsako ceno je hotela pripraviti Jozano, da bi prišla z njeno hčerjo, gosposdom Malivoisem in nekaterimi dobri prijatelji k njej na večerjo. Menila je, da bo gospe Valentinovo gotovo veselilo videti svojo bivšo učenko in bivšega šefa svojega moža ter pokramljati z njima o starih časih... Ne, gospe Valentinove ni prav nič mikalo govoriti o minulih dneh. Ponovila je, da nikamor ne hodi, posebno zdaj ne, ko ji povzroča sinkovo zdravstveno stanje precej skrbi.

>Kaj pa je srčka? Ali je bolan?

>Bojim se, da bodo ošpice ali hripa...

>Drugi dan je gospe Grancherjeva poslala Claudea sladkarij.

>Grancherka je že kar prenadležna, je rekla Jozana Nočlu.

>Kakšen klopi!... Sama ne vem, kako naj se je iznehim.

>Ne sprejmi njenega obiska.

>Zasledovala bi me prav do Foucarta, vihteč svoje potrdilo o plačani naročnini kakor zmagovalno zastavo. In pri „Ženskem svetu“ je naročnica osebnosti, ki je ne smeš kar tako zameriti. Napisa bom gospe Grancherjevi nekaj vrstic in ji namignila, da nimam časa za vladnostne obiske in dopisovanje. Če zaviha nos... tem bolje!...

Kmalu potem — o gospe Grancherjevi nista več govorila — je bila generalna izkušnja >Neizbrisnega madeža, drame v dveh dejanjih izpod peresa Adolfa Popinela. Zagrinjalo je padlo na koncu dokaj vsakdanje isticije: zakonski mož, žrtev svojega ljubosumja na minule dogodke, in žena, žrtev slabe vesti in spominov, sta oba spoznala, da je njuno skupno življenje nemogoče, ter sklenila umreti v lepoti... Močno dišeče hijacinte in tuberoze so bile v zakonski spalnici nadomestilo za žerjavico tovarniških delavk ali nasipno peč malih uradnikov. Preden sta zlezla na smrtno posteljo, sta zakonca izrekla, da odpustanje ni pozabljenje, da je moč minulosti nepremagljiva in da je ženska v dnu svojega srca in svojih čustov last tistega moža, ki jo je prvi imel. Ti, ne baš novi utrinki duha so bili ganili gledalke do solz — ne izvemši niti mladih oseb, ki krasijo vse generalne izkušnje in ki zna >ves Pariz > vse njihove ljubčke na pamet... Sedanji ljubimci teh nežnih bitij so kislno gledali, a oženjeni gospodje so komaj skrivali zadovoljno muzanje; zakaj vsak izmed njih je bil pri svoji ženi >prvic — če ni bil, je pa vsaj mislil, da je. Gledalcem se je sicer zdelo, da sta se samomorilca nekoliko prenačila v svojem obupu, ali po

drugi strani je prav to dokazovalo ljubosumno moč njune strasti in precudno nežnost njunih duš.

Noč je zapustil svoj sedež v parketu. Vsi znani obrazi z generalnih izkušenj so mu bili domači, kritiki, časnikarji, pisatelji in gledališki ljudje, tudi tisti, ki jih povsed vidiš in ki nihče ne pozna njihovih imen, prijatelji pisateljev izkajateljev, bratanci ložnih vrataric in nečaki gledaliških strojnikov... Veseloliga, ki so jo nato igrali, mu ni posebno ugajala, takisto malo kakor dvojeanka, ki ju je moral najprej poslušati — iz vladnosti do starega sošolca, vrlega fanta, ki je bil zagrešil to dramsko grozodejstvo.

Noč je stisnil nekaj rok, pozdravil gospe Foucartovo v njeni proscenjski loži, se ognil nekega blebeteča, prišel na hodnik in nepričakovano srečal Floryjevko...

>Nikar se ne opravičujte, prosim! je vzkliknila drobna oseba, ki je skoraj poskočila od veselja. >Držim vas in vas ne izpustim!... Pojdite z menoj v mojo ložo!... Manette je tam, moja prijateljica Manette od „Velike mode“... Ves čas joče, mi drugi se pa zvijamo od smeha!... Tak pojdite že, odljudnež!

Bela, plava, v pregloboko izrezani črni obleki. Njene višnjeve, nagonsko izizvalne in obetajoče oči, ki jih je zdaj še pozivljala trohica zlobe in radovednosti, so ga nežno in koketno gledale. Mladi mož je slonel ob steni in zrl na dražestno bitje, ki so se ljudje zadrževali obenj in ki so ga malone tikali... >Dober večer, Floryjevka... Kako je, Floryjevka?... Ali je Floryjevka čutila slabo prikriti nesramnost, ki je bila v zaupnem vedenju njenih tovarišev?... Ali se je zavedala, da so jo ti >tovariši postavili v isto vrsto kakor gledališke igralke drugega reda, nenačrtna amazonke na Pegazu in pisateljčje zastopnice polsveta, ki oblegajo predsoba urednikov in gledaliških ravnateljev? Ali je čutila, da ni Floryjevka nič drugega in ne bo nikoli nič drugega kakor oseba, s kakršnimi se človek zabava?

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le. če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priloge Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljanati na: Oglasni oddelk „Jutra“, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Iščemo tehnična strokovnjaka s prakso, za ureditve mehanizma, osir. opreme, manjše, toda strogo moderne tvornice za izdelavo

firneža in ricinus olja

Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Postrežnik

Željo in pošteno, iščem za popoldanske ure. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Gospodične

sprejem v večji salon za šivanje. — Pojasilna daje gospodična Ada Hauswirth v Celju, Cankarjeva cesta št. 37.

Prvovrstno kuharico

za restavracijo, sprejem takoj ali 15. januarjem. Hotel »Novi svet«, Mari bor, Jurčičeva 7.

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopstvo

žokolade in keksov — za Ljubljano in okolice oddam agilnemu gospodu. — Potrebna kaveja za zalogo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Dober zaslužek«.

Pouk

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruiram

nišječice v vseh predmetih. Najraje iz III. države ne gimnazije. Cena nizka! Nastopim lahko takoj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Prodajam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pumparice

površinski, obleke, perilo itd. sajeneje pri trvdki Presker. Sv. Petra c. 14.

Zložljivo posteljo

železno, z šimnico — ter 2 otroški suknji za dečka od 10—12 let, lepo ohranjeni, prodajam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Površnike

obleke, perilo itd., dobre in cenene, kupite najbolje pri Preskerju. Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kvečo

(stiskalico) rabljeno a dobro ohranjeno kupim. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančne vl. knjižice

kupujemo, prodajamo, lom hardiramo nakupovalne. — Isplačamo takaj v gotovini Poslovni zavod d. d. Za greb, Praška ul. 9/II. Tel. int. 38-38. Za odgovor pri ložitvi 5 Din v znamkah. Gen. zastopstvo za Ljubljano in dravsko banovino »Menjalnica« — Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 31.

Bančne vložne knjižice

vrednostne papirje kupujemo, prodajamo, — jemljemo v zalogo naj. povoljeje. — Bankovno Komercialni zavod »Financiere«, Zagreb, Illica 9, Tel. 44-69.

Uložnice

svetih banka kupnja, prodaja, zalog i sve vrste zaloga kulatno i poučeno;

Financiere, Zagreb

Illica 9 — telefon int. 44-69. Nalosi iz provincije izvršavaju se odmah.

Zamenjam

vloge: Hrvatske štedionice (20.000), Zadrugne gospodarske (33.000) in Mostar v Mariboru (30.000) za štedno v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zanesljiv«.

Hranilno knjižico

(20.000) kupim za 4 obroke za polno vrednost. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zanesljiv«.

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hišo s 3 sobami

kuhinjo, elektriko, vodovod, velikim vrtom in kletjo za šolo v Vodmatu oddam s 1. februarjem v najem ali v zakup. Poizve se v trgovini Ambrožič — nasproti tramvajске postaje Kosevo polje.

V najem

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

3 lepe prostore

z balkonom, v I. nadst. hiše na Gospodarski cesti št. 4 oddam v najem s 1. februarjem za stanovanje, pisarno, zdravniško ordinacijo ali slično. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Centrum mesta«.

Gostilno

v Mariboru oddam v najem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal

z galerijo in ločeno, v centru mesta poceni oddam takoj ali s 1. februarjem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stročni fižol

v slanici po 3 Din nudi Sever & Komp., Ljubljana Gospodarska cesta št. 5.

Dijalke sobe

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nišjeolca (ko)

sprejem v prav dobro popolno oskrbo a stanovanjem in nadzorom. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nemška družina

išče v Celju opremljeno stanovanje sobe in kuhinje s trami posteljami, po možnosti najraje v bližini kolodvora. Pojasnila daje Frane Krajnc, brivce v Celju, Glavni trg št. 18.

Stanovanje

oddam s 1. februarjem v zeleni jami, Korotčeva 2.

Dvosob. stanovanje

v mansardi takoj oddam v hiši na Tyrševi cesti 62. Poizve se pri hišnici.

Komfortno stanovanje

3 sobe, 2 kabineta in pr. tikline, najidealnejši del mesta, oddam s 1. februarjem solidni stranki. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Prazno sobo

s strogo separiranim vodom, ne daleč od centra išče s 15. januarjem samostojen gospod. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Za stalno«.

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo

parketirano, prostorno, višokopritlično, z elektriko in vodovodom oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Mesečno sobo

parketirano — s posebnim vodom in električno razsvetljavo oddam po smeri cen blizu glavnega kolodvora. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Občina Ljubljana

Komisijski svet

V večno in boljše življenje je bil poklican naš do

bri oče, stari oče, brat in stric, gospod

Jakob Slovnik

bivši krojaški mojster

dne 2. januarja ob ¼ 8. uri zvečer v 72. letu starosti,

previden s sv. zakramenti.

Pogreb dragoga pokojnika bo v petek, dne 4. jan

uarja ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Vidovdanska

cesta 9 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1935.

950

žalujoči ostali.

Obit

Britje 2 Din

striženje 4 Din

Obiščite najcenejšo, pre

novljeno, čisto brivnico

»Rapid« na Sv. Petra c.

št. 25.

4950-30

Izgubljeno

Črno rokavico

glase-tamet, s belimi pika

mi, sem izgubila v sredo.

Oddati jo je v oglasnem

oddelku »Jutra«.

950-38

Dopisi

V oglasnem oddelku

»Jutra«

je dvigljivi sledede šifre:

Božić 1934, Bodočnost, Ce

ne, Dober plačnik, Dobro

plačam, Denar, Delovna in

zaupna, D. Lj. T. S. Do

bickanosno, Ekstencija sa

sigurana, Filter, Fabrika d

d., Gotovina 382, Gotovina

vloga, Hišnica, Jelka, Ide

al, Idealnost, Ideal 25, J.

K. 1935, Izurjena, Zavojce

Značajni Dunajčan, Zane

stija, 1336, 1000, 2000, 1935

951

žalujoči ostali.

951

žalujoči ostali.

951

žalujoči ostali.

951

žalujoči ostali.

951

žalujoči ostali.

951

žalujoči ostali.

Iz Zagorja

Lep pogreb.

V nedeljo popoldne so

pokopali komaj 37 letnega g. Jožka Koširja,

mesarja iz Toplice. Na zadnji poti ga je

spremljalo številno občinstvo. Pogreba, ki

ga je aranžiral obrtno društvo, se je po

log domačih obrtnikov udeležilo tudi mno

go zunanjih iz Litije in Trbovelj. V spre

vodu so bila zastopana razna društva, ki

jim je bil g. Košir podpornik, in rudniška

godbja je igrala žalostinke. Bodi pokojniku

lahka zemljica!

Vlom.

V nedeljo ponoči je nekdo

vlomil v shrombo krojača g. Josipa Re

povža in ukradel dva lonca masti in košaro

suih mesenih klobas. Orožništvo, ki je bi

lo o vlomu obveščeno, je našlo ob potoku